PODD

PODD 12 och PODD 12 mini med PODD Utskriftsprogram

Bruksanvisning

Art. nr: 460450 460454 460458 460470

Programversion: 1.4 eller senare © 2018 Gayle Porter/Abilia

Innehåll

1. Inle	dning	4
1.1	Avsett ändamål	4
1.2	PODD Utskriftsprogram	4
1.3	Terminologi	5
2. Pro	duktöversikt	6
3. Sta	rta upp PODD	6
3.1	Kontrollera innehållet i kartongen	6
3.2	Installera PODD Utskriftsprogram	6
4. Kor	n igång med PODD 12	7
4.1	Förskola eller skola	7
4.2	Styrsätt	7
4.3	Anpassa PODD-boken	7
4.4	Börja använda boken!	8
5. Prir	nciper i PODD 12	9
5.1	Målgrupp	9
5.2	Språk	9
5.3	Layout1	0
5.4	Navigering1	11
5.5	Alternativa sidor	12
5.6	Områdesbeskrivningar1	13
6. PO	DD Utskriftsprogram	22
6.1	Huvudmenyn	22
6.2	Personlig information	23
6.3	Alternativ	25
6.4	Val av aktiviteter	28
6.5	Ändra innehåll	33
6.6	Egna sidor	37
6.7	Administrera program	12
6.8	Skriv ut4	15
7. Upp	odatera PODD Utskriftsprogram	51
8. Anv	rändning och förvaring	51
9. Kas	sering	51
10. Lice	ensavtal	51
11. Me	dföljande artiklar	52
12. Res	servdelar	52
13. Vikt	ig information	53
13.1	Säkerhetsdefinitioner	53
13.2	Säkerhetsinstruktioner före användning av PODD 12	53
13.3	Allvarliga incidenter	53
13.4	Överensstämmelse med krav för medicintekniska produkter	53
13.5	Produktansvar	53
		-

1. Inledning

PODD är ett kommunikationshjälpmedel och en metod, utvecklat för barn. PODD-metoden utgår från att hitta det bästa sättet för barnen att kommunicera. PODD gör det lättare för barnen och personer i deras omgivning att kommunicera med varandra.

PODD står för Pragmatisk Organisering av Dynamisk Display.

- **Pragmatisk**: De olika sätt vi använder språket i sociala sammanhang, exempelvis symboler, gester och ljud.
- **Organisering**: Ord och symboler organiseras på ett systematiskt sätt som passar barnen bäst och som hjälper till att utveckla språket.
- **Dynamisk Display**: Detta innebär att man byter sidor i PODD-böckerna.

PODD finns i flera varianter som följer de naturliga stegen i språkutvecklingen.

PODD 12 är utvecklad för att ge små barn (2–4 år) tillgång till en mängd kommunikativa funktioner, men kan även användas på andra sätt. PODD 12 har 12 fält på varje sida och är lämplig för personer som använder direktpekning eller "ta och visa". PODD 12 kan också anpassas för partnerstyrd scanning.

PODD är utvecklat av Gayle Porter, logoped, med mer än 20 års praktisk erfarenhet av framtagning och användning av kommunikationssystem för barn vid Cerebral Palsy Education Centre (CPEC), Melbourne, Australien.

PODD från Abilia är utvecklat i nära samarbete med Gayle Porter. De färdiga böckerna ger en bra start att börja med och tack vare PODD Utskriftsprogram är det enkelt att individanpassa böckerna utan att frångå PODD-strukturen.

1.1 Avsett ändamål

PODD 12 är avsedd för personer som har svårigheter med att kommunicera genom tal och som inte har utvecklat eller har svårt för att utveckla läskunnighet. Den möjliggör autonom kommunikation ansikte mot ansikte. Produkten kan användas närsomhelst och varsomhelst - inomhus och utomhus, hemma, i skolan, på arbetsplatsen, eller på resa.

1.2 PODD Utskriftsprogram

Med hjälp av PODD Utskriftsprogram kan man som stödperson enkelt individanpassa PODD-boken utan att frångå PODD-strukturen.

I utskriftsprogrammet gör man generella inställningar (t ex vilken daglig aktivitet användaren har; förskola, skola eller annat), byter ut/lägger till symboler samt bygger upp nya sidor och listor med sidmallar. PODD Utskriftsprogram anpassar sig automatiskt efter de ändringar som gjorts.

Man skriver enkelt ut de nya sidorna på bifogat specialpapper på en vanlig laserskrivare.

PODD Utskriftsprogram är ett användarvänligt program som är byggt med Rolltalk Designer som grund. Det krävs inga förkunskaper i Rolltalk Designer för att kunna använda utskriftsprogrammet.

PODD Utskriftsprogram ingår vid köp av PODD-bok. Licensen gäller för installation på 5 enheter som har anknytning till användaren.

1.3 Terminologi

Användare	Den person, oftast ett barn, som istället för talat språk behöver AKK (Alternativ och Kompletterande Kommunikation).
Samtalspartner	Den person som stödjer användaren praktiskt i dess nuvarande kommunikation, men även stimulerar vidareutveckling av de kommunikativa och de språkliga färdigheterna.
Styrsätt	Den metod som användaren och samtalspartnern använder för att kommunicera med hjälp av boken: Direktpekning, partnerstyrd scanning eller "ta och visa".
Direktpekning	Styrsätt där användaren själv pekar på önskade symboler i boken.
Partnerstyrd scanning	Styrsätt där samtalspartnern scannar sidan genom att peka på symbolerna i en bestämd ordning. Användaren svarar genom att indikera ja eller nej.
Ta och visa	Styrsätt för de användare som behöver ett mera konkret sätt än att peka. Boken har då kardborreförsedda symbolkort som användaren kan ta från boken och ge till samtalspartnern.
Kommunikations- sätt	Hur användaren och samtalspartnern ska förstå varandra, t.ex. hur användaren indikerar ja och nej.
Huvudsida	Den sida som ligger först i PODD-boken och som man vanligtvis startar samtalet ifrån.
Meningsstartare	Ord för att snabbare kunna uttrycka det man vill säga, t ex "något är fel" eller "jag vill".
Område	Organisering av ordförråd utifrån praktisk (pragmatisk) användning, se kapitel 5.6 Områdesbeskrivningar. Ett område kan bestå av en eller fler sidor
Situationskarta	Sida med ordförråd som användaren vanligtvis behöver i en specifik situation eller aktivitet.
Lista	Plats (på baksidan av en sida) att skriva upp ord som fattas, för att senare värdera om det ska läggas in i boken.
Instruktions- baksida	Sida med personlig information som skrivs ut på etikettark och klistras fast på pärmens baksida.

I denna handbok används följande begrepp.

2. Produktöversikt

Sidornas layout beskrivs i kapitel 5.3 Layout.

PODD 12 är i A4-format, medan PODD 12 mini är i A5-format.

Pärmen är i EU-standard, vilket medför att hålavstånden är annorlunda än svensk standard. Därför medföljer passande hålslag.

Sidorna är tryckta på ett plastbelagt papper (Xerox NeverTear Premium), som tål visst slitage men ändå kommer att bli utslitna vid frekvent användning. För att skriva ut nya sidor använder man PODD Utskriftsprogram och de medföljande extra arken.

Det rekommenderas att skydda PODD 12 genom att stänga pärmen när den inte används.

3. Starta upp PODD

3.1 Kontrollera innehållet i kartongen

VARNING: Bärremmen får endast användas som axelrem. Den får inte användas runt halsen. I kartongen ska följande finnas:

- 1. PODD 12/PODD 12mini med konfiguration "Förskola"
- 2. "Skolpaket" med 12 sidor för manuellt utbyte
- 3. Bruksanvisning
- 4. Bärrem
- 5. USB-minne med program och licens

3.2 Installera PODD Utskriftsprogram

För att kunna anpassa PODD 12 används PODD Utskriftsprogram. Gör så här för att installera:

- 1. Anslut det medföljande USB-minnet till en USB-port på datorn.
- 2. För att starta installationen, kör programmet "PODD Print".
- Följ instruktionerna i den guide som visas.
   PODD-boken/böckerna som du har licens för är förvalda. Du kan installera böcker som du inte har licens för, men du kommer inte att kunna använda dessa utan licens.
- 4. När installationen är färdig kommer det att finnas genvägar på skrivbordet för de PODD-böcker som du valt att installera.

- 5. Extra A4 etikettark, 10 st
- 6. Extra blanka ark, 50 st
- 7. Hålslag
- 8. Instruktion pärmringar

4. Kom igång med PODD 12

4.1 Förskola eller skola

Vid leverans är PODD 12/PODD 12 mini anpassat för verksamheten förskola.

Men om användaren går i <u>skola</u> är det lämpligt att anpassa ordförrådet för sådan verksamhet. Tack vare det medföljande "skolpaketet" är det enkelt att byta ut sidorna.

Läs mer i kapitel 5.6.25 25 Skola/förskola.

4.2 Styrsätt

PODD 12 kan användas på följande sätt:

- **Direktpekning**. När användaren själv kan peka på symboler och fält i boken, med hjälp av hela handen, ett finger eller ett hjälpmedel.
- **Partnerstyrd scanning**. Styrsätt där samtalspartnern pekar på symbolerna på sidan i en, av PODD-metodiken, bestämd ordning. Användaren svarar genom att indikera ja eller nej.
- **Ta och visa**. När användaren behöver ett mera konkret sätt än att peka. Boken har då kardborreförsedda symbolkort som användaren kan ta från boken och ge till samtalspartnern. Gör det även enklare att bygga meningar.

PODD-boken behöver anpassas utifrån vilket styrsätt som ska användas, se beskrivning i nästa kapitel.

4.3 Anpassa PODD-boken

4.3.1 Starta PODD Utskriftsprogram

Starta PODD Utskriftsprogram genom att dubbelklicka på genvägen **PODD 12** som finns på skrivbordet.

Första gången man startar programmet visas en vy där man uppmanas att spara en egen version av den ursprungliga PODD-boken. Om det bara är aktuellt att arbeta med <u>en</u> bok på denna PC är det inte nödvändigt att spara med eget namn.

βP	ODD		
12 fält per	sida - utökade funktioner		
För att bevara den ursprun spara en version m	gliga PODD-boken, rekommenderas det ed eget namn innan ändringar görs.	att	
Spara som Skriv önskat filnamn			
Spara som			
		Fortsätt utan att spara ny fil 🔹 🕻	

► Spara egen version

1. Klicka på fältet under Skriv önskat filnamn för att komma till inmatningsvyn.

Karir	ns PC	DDD	12							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	+
q	w	е	r	t	у	u	i	ο	р	å
а	s	d	f	g	h	j	k	- 1	ö	ä
z	x	с	v	b	n	m	,	•	-	
Û							Radera en	Radera ord	Radera allt	
< ок			<	Avbryt						

- 2. Skriv in önskat filnamn, t.ex. "Karins PODD 12" och tryck på OK.
- 3. Tryck på *Spara som.* Det kan ta lite tid att spara filen.
- 4. Därefter visas Huvudmenyn.

PODD	
12 fält per sida - utökade funktioner	
För att bevara den ursprungliga PODD-boken, rekommenderas det spara en version med eget namn innan ändringar görs.	att
Spara som Skriv önskat filnamn Karins PODD 12	
Spara som	Fortsätt utan att spara ny fil 💙

► Spara <u>inte</u> egen version

Tryck på Fortsätt utan att spara ny fil. Därefter visas Huvudmenyn.

Spara egen version senare

Från Huvudmenyn, gå till Administrera program, se kapitel 6.7 Administrera program.

4.3.2 Ange personlig information och skriv ut instruktionsbaksida

Från Huvudmenyn i PODD Utskriftsprogram, gå till *Personlig information* för att fylla i barnets namn, styrsätt mm. Se kapitel *6.2.1 Styrsätt.* Denna information kommer att visas på instruktionsbaksidan. Skriv ut instruktionsbaksidan och fäst den på baksidan av pärmen, se kapitel *6.8.7 Instruktionsbaksida*.

4.4 Börja använda boken!

Börja nu använda boken som den är.

Allt eftersom boken används kommer behov av ändringar att uppstå. Det kan vara ord som saknas eller att språket utvecklas. Skriv upp vad som behöver ändras i listorna i boken, inför ändringarna i PODD Utskriftsprogram och skriv sedan ut de ändrade sidorna.

Läs mer om hur man använder och anpassar PODD 12 i resten av den här bruksanvisningen.

5. Principer i PODD 12

5.1 Målgrupp

PODD 12 är utvecklad för att ge små barn (2-4 år) tillgång till en mängd olika kommunikativa funktioner. Barnet bör ha möjlighet att själv kunna peka på symboler och fält.

PODD 12 kan också vara lämplig för:

- Kommunikationspartner som använder PODD 12 som stöd i kommunikationen med barnet.
- Äldre barn där nuvarande kommunikationsnivå, språkutveckling och styralternativ passar med PODD12.
- Barn som har behov av olika styralternativ utifrån dagsform och olika sittställningar.
- Barn som behöver styrsättet "ta och visa", se kapitel 4.2 Styrsätt.
- Barn som har behov av mindre sidor men med samma språkliga komplexitet. Storleken på PODD 12 kan, förutom A4-format, skrivas ut i A5-format.

5.2 Språk

- Organiseringen av ordförrådet i PODD 12 stödjer en mängd olika pragmatiska funktioner¹ som man ser för 2-3 år gamla barn. Dessa funktioner inkluderar att be om något, handling, hjälp, stopp/färdig, upprepning (mer, igen), ställa frågor, ge åsikter, kommentera, klaga, avvisa, protestera, uttrycka känslor, beskriva, respons/erkännande, svara, påpeka (uppmärksamma om något), relatera information, berätta historier och "låta-som" lek. Ordförrådet är också anpassat för 3-4-åringar för att kunna relatera information och händelser till nutid och dåtid samt att samtalspartner vid modellering bidrar till att barnet förbättrar sin kommunikation.
- PODD 12 innehåller ordförråd för att uttrycka semantiska² uttryck som är typiska för barn runt 18 mån. - 3 år. Ordförrådet är organiserat i områden baserat på kommunikativa funktioner, delar av tal och/eller semantisk gruppering. Ordförrådet i PODD 12 fokuserar på uttryck som barn upplever i sin vardag, miljö, lek och skola/förskola.

Ord som vanligtvis används på detta stadie i språkutvecklingen, som JA, NEJ, HEJ, DÄR är inte inkluderade i ordförrådet i PODD 12. Man utgår från att barnet använder andra kommunikationsformer för att uttrycka detta, som talapparat, pekning, mimik osv.

- PODD 12 innehåller ordförråd som inkluderar frågeord, substantiv, pronomen, verb, negationer, känsloord, adjektiv, adverb och prepositioner.
- Förutsägbart associerat ordförråd möjliggör användandet av 2-4 nyckelordsmeningar. Mer komplexa meningar kräver flera sidbyten.
- Innehåller strategier som kompenserar för begränsningarna som finns med AKK (Alternativ Kompletterande Kommunikation), och som samtidigt bidrar till att kommunikationen blir mer förståelig och socialt acceptabel.
- För att utöka mängden tillgängliga ord finns symbolen DET FINNS INTE I BOKEN JAG GER EN LEDTRÅD. Genom att använda denna symbol indikerar användaren att nästa ord/bokstav inte är en del av yttrandet, men en hint till samtalspartnern om att gissa på ett annat ord, som inte är med i PODD 12. När rätt ord är gissat rekommenderas att samtalspartnern skriver upp ordet på aktuell LISTA.
- Symbolerna i PODD 12 representerar huvudsakligen enstaka ord. Detta möjliggör olika betydelse av samma ord, t.ex. kan ordet HJÄLP användas i fler sammanhang; "kan jag hjälpa dig?", "jag hjälper", "jag behöver hjälp" beroende på sammanhang. Vissa symboler representerar hela fraser för att göra kommunikationen mer effektiv; JAG VET INTE, JAG ÄLSKAR DIG, FÖRLÅT.

¹ Pragmatiska funktioner = Hur vi väljer våra ord och meningar utifrån den situation de ska användas i och hur dessa tolkas beroende på dess sammanhang

² Semantik = Läran om språkets innehåll, betydelse

5.3 Layout

I detta avsnitt beskrivs hur sidlayouten i PODD 12 är uppbyggd:

- Varje sida har ett sidnummer, en färgkod och plats för 12 symbolfält plus 3 funktions-fält. Bakgrunden är ljust grå för att fälten ska visas tydligare.
- Funktionsfälten består av följande kommandon:
  - TILLBAKA TILL SIDA 1 på områdets första sida <u>eller</u> TILLBAKA TILL SIDA (nummer)a för att navigera tillbaka till områdets första sida.
  - OJ, indikerar att något inte stämmer i kommunikationen. Detta ger användaren möjlighet att säga att något är fel, och samtalspartnern kan hjälpa till med lösningen.
  - GÅ TILL KATEGORIER, finns på alla sidor och ger tillgång till huvud-navigationsöversikten för att kunna navigera till andra områden i PODD 12.
- Det operativa kommandot BLÄDDRA finns med på förstasidan i varje område, i det nedre högra hörnet. Placeringen är vald för att göra det lättare att bläddra till nästa sida.

Till en början används funktionsfälten huvudsakligen av kommunikationspartnern för att stödja barnets användande av PODD 12. Partnern ska instrueras att peka på dessa funktionsfält innan kommandot utförs. Om man frekvent pekar på dessa funktionsfält innan man utför kommandot, så lär sig barnet att kunna använda PODD självständigt. Om man bara byter sida utan att peka på dessa fält så blir det svårt för barnet att veta hur man ska visa att man vill byta sida. *Barn lär sig genom att se hur andra gör*.

- Det operativa kommandot GÅ TILL LISTA är placerat i slutet av varje område eller underområde.
- LISTOR finns på baksidan av föregående sida för sidor med GÅ TILL LISTA-kommando. I PODD 12 har GÅ TILL LISTA-fältet samma färg som området. Detta tydliggör fältets operativa funktion. Om detta upplevs störande för barnet, kan färgen tas bort (se kapitel *6.5.1 Redigera fält*).

Ett barn som inte klarar att peka direkt på fälten, kan indikera kolumnen med det önskade fältet (ordet), och sedan använda partnerstyrd scanning för vidare navigering. De operativa kommandona kan också vara till hjälp för kommunikationspartnern.

5.4 Navigering

Ordförrådet i PODD är organiserat utifrån användande av pragmatiska meningsstartare och navigeringsöversikter baserat på kommunikativa intentioner:

- Huvudsida VILL SÄGA NÅGOT MER gå till sida 2.
- Meningsstartare på sida 2.
- (Obligatorisk sidhänvisning JAG BERÄTTAR NÅGOT till sida 3 berätta, för att förtydliga något.)
- Navigationsöversikt på sida 7a kategorier.
- Sidhänvisningar till passande ordförråd används för att hjälpa barnet att få med tillräckligt med information så att samtalspartnern förstår budskapet. Till exempel SJUK, SÅR, KLIAR har sidhänvisning till *6 kropp*.
- Det operativa kommandot TILLBAKA TILL SIDA(nummer)a och BLÄDDRA för att kunna navigera mellan sidorna inom ett område.
- Det operativa kommandot GÅ TILL KATEGORIER och TILLBAKA TILL SIDA 1 är tillgängliga från alla områden.
- Innehåller situationskartor för ett mer effektivt samspel i dagliga aktiviteter och lek.
  - För att reducera storlek och vikt på PODD 12, har man valt att inte inkludera situationskartor för mer speciella aktiviteter.
  - Vikt och storlek är av betydelse för barn som använder PODD 12 för "ta och ge/visa". Symbolkorten som är fästa med kardborre på sidorna gör PODD 12 dubbelt så tung.

5.5 Alternativa sidor

- 1. Alternativa sidor för barn i skola eller förskola väljs under *Alternativ* i PODD Utskriftsprogram. *Annat/Ingen av ovanstående* kan också väljas. Sidor för skola och förskola tas då ut ur PODD 12, och sidhänvisningar till dessa sidor tas bort.
- 2. Olika alternativ för att uttrycka meningar och berätta historier kan väljas under *Alternativ* i PODD Utskriftsprogram.
- 3. Alfabetsidor för att utforska, samt skriva och stava aktiviteter, väljs under *Alternativ* i PODD Utskriftsprogram. Välj om endast översiktssida eller helt alfabet ska inkluderas.
- 4. Andra alternativa sidor som kan väljas:
  - o 4 gillar, gillar inte, jag tycker för att uttrycka åsikter.
  - o 15 hår, sminka, smycken
  - o 18 mat och dryck välj om undersidor eller listor skall tas med
  - o 25 förskola, skola eller Annat/inget av ovanstående
  - o 28 musik välj om undersidor eller listor ska tas med
  - o 50 blöja och/eller toalett väljs under personlig hygien
  - o 51 alfabet välj mellan komplett alfabet och endast översiktssida
  - o 55 använd mina berättelser eller skriv ut till separat pärm

Överväganden som måste göras när man väljer sidor för ÅSIKTER och MINA BERÄTTELSER

Åsikter (Gillar/Gillar inte/Jag tycker)

Fraserna JAG GILLAR och JAG GILLAR INTE är en utvecklingsmässigt viktig ingång till åsiktsordförrådet för små barn. Samtidigt är det inte alltid kommunikationsmässigt rätt att börja ett yttrande med jag gillar/gillar inte när det handlar om DUM, GLAD, GALEN, LÄTT, SVÅRT, RÄTT och FEL. Frasen JAG TYCKER och åsikts-ord kan istället användas.

Mina berättelser

Dessa sidor gör det enklare för barnet att berätta berättelser på ett mer effektivt sätt. Ord-för-orduppbyggnad av narrativa³ berättelser vid användande av AKK är ofta väldigt långsam och kräver ett bra expressivt språk. Barn som använder AKK vill gärna berätta sina berättelser, men har inte tillräckligt med tid eller möjlighet. Att kunna dela våra berättelser med andra ger oss möjlighet att visa vår personlighet och lära känna andra.

På sida 55 Mina berättelser finns det tomma fält för att fylla i följande delar av en berättelse:

- - Vad hände?
- Mer om vad som hände
- Vem
- Var
- När
- Varför
- Vad jag tycker
- Vad andra tänkte

55 mina berättelser i PODD Utskriftsprogram innehåller förslag på vad som ska stå på varje fält. Barnet bör vara involverat i att skapa berättelserna även om andra måste hjälpa till och ge förslag på innehåll, meningsuppbyggnad och förståelse.

En liten symbol i övre vänstra hörnet på varje fält påminner barnet om vilken del av berättelsen som är skriven på fältet. Symbolen FÖRSÖK ATT GISSA är också med på varje sida så att barnet kan be kommunikationspartnern om att gissa svaret på en fråga när svaret inte finns i PODD.

Sidorna i *55 mina berättelser* är inte med i grunduppsättningen. Nya sidor läggs till allt eftersom det fylls på med nya berättelser. Det finns en innehållsförteckning på sidorna *55a* och *55b* med sidhänvisningar till de olika berättelserna. I och med att dessa sidor kontinuerligt uppdateras, kan det vara en god idé att ha sidorna i en plastficka.

Om PODD 12 blir opraktiskt stor och tung för barnet, kan man välja att göra en egen PODD för "Mina berättelser".

³ Narrativ = en logisk struktur för att förmedla en berättelse eller händelse i en eller annan form

55 Mina berättelser finns som ett val i Alternativ i PODD Utskriftsprogram, med sidhänvisning från fältet DET ÄR EN AV MINA BERÄTTELSER eftersom dessa sidor inte är avsedda för de yngsta barnen. Det är lämpligt för äldre barn att använda en strategi där små enheter sätts ihop till en helhet (chunking strategy), då de av olika anledningar ofta har problem med att sätta ihop meningar ord för ord. Att använda en dynamisk talapparat bör också övervägas för dessa barn då samma layout kan användas på den.

5.6 Områdesbeskrivningar

5.6.1 1 Huvudsida

- Innehåller ord och sociala fraser som det är bra att kunna säga snabbt.
- Innehåller sidhänvisning till sida 2 *vill säga något mer*. Från sida 2 kan man navigera till alla områden i PODD 12 via pragmatiska meningsstartare.
- Den operativa sidhänvisningen GÅ TILL KATEGORIER är utelämnad på *1 huvudsida* för att förhindra barnet från att hoppa över meningsstartarna på sida *2*.
- Symbolen JAG BEHÖVER GÅ PÅ TOA är placerad på sida *1b* för de barn som har behov av hjälp för att gå på toaletten.
- VI GÖR NÅGOT ANNAT innehåller sidhänvisning till 7 *kategorier* för att kunna föreslå en alternativ aktivitet.

5.6.2 2 Meningsstartare

- Denna sida är en del av **huvudnavigationsöversikten**.
- Pragmatiska meningsstartare indikerar kommunikativ avsikt.
  - Några fält har sidhänvisningar till ordförråd som uttrycker dessa avsikter.
  - Ordförrådet som behövs för att uttrycka andra funktioner är mindre förutsägbart och navigationen måste då gå via navigationsöversikten.
  - JAG BERÄTTAR NÅGOT, JAG BERÄTTAR NÅGOT PÅHITTAT har sidhänvisning till 3 berätta för att kunna lägga till information, t.ex. grammatik, för att bättre kunna förstå barnets nyckelordsuttryck. Partnern uppmuntras till att använda meningsstartaren JAG BERÄTTAR NÅGOT för att berätta för barnet vad för slags aktivitet de ska göra och var de ska vara. Frasen har sidhänvisning till sida 3. Sida 3 innehåller frasen DET ÄR DAGS ATT... samt ett associerat ordförråd och sidhänvisningar.
- Alla uttryck som används för att tydliggöra kommunikativ avsikt är inte med på sida 2 a meningsstartare på grund av platsbegränsning. DET ÄR DAGS ATT..., DET ÄR EN HEMLIGHET är placerade på sida 3 berätta, med tillgång via JAG BERÄTTAR NÅGOT på sida 2a.
- Sidhänvisningen till *7 kategorier* (i kolumnen för funktionsfält) kan användas som direkt tillgång till ordförråd för att kunna svara på frågor och kommunicera kring ett visst tema. Barn bör uppmuntras till att initiera kommunikationen eller introducera nytt innehåll genom att använda meningsstartare, så att partnern får tillräckligt med information för att förstå budskapet.
- PCS-symbolerna för JAG GILLAR och JAG GILLAR INTE har anpassats med olika färger för att tydliggöra skillnaden på dessa uttryck.
- PODD 12 använder pragmatiska meningsstartare som; JAG GILLAR, JAG GILLAR INTE för att kunna uttrycka åsikter. I *Alternativ* i PODD Utskriftsprogram finns en alternativ sida 2 *meningsstartare* med pragmatiska startare som JAG TYCKER med sidhänvisning till *55 mina berättelser.*

Alla andra sidor har tillgång via denna sida, antingen genom att använda existerande meningsstartare, eller genom att lägga till ny meningsstartare på denna sida.

► 2b Visa

- Innehåller ordförråd och sidhänvisningar till andra sidor för att kunna visa saker och handling.
- Denna sida är speciellt anpassad för barn som har rörelsenedsättningar och har svårt att ta och visa objekt på egen hand.
- ANNAN PLATS har sidhänvisning till 12 platser, så att barnet kan föreslå andra platser.
- SE PÅ MIG gör det möjligt för barnet att styra partnerns uppmärksamhet till något de kan göra. Denna fras kan även användas för att göra partnern uppmärksam på att du pekar på något i miljön runt omkring dig, antingen via ögonpekning eller pekar med kroppsdel.
- GE MIG MIN PRATAPPARAT indikerar att barnet vill använda pratapparaten för att kommunicera.

- FRÅGA NÅGON har sidhänvisning till sida 9 *personer*, så att barnet kan identifiera vem du kan fråga för att få reda på vad barnet vill visa.
- Om barnet vill visa flera saker, kan det vara bra att ersätta en av symbolerna med ett fält med sidhänvisning till kategorier, speciellt om barnet har problem med att träffa GÅ TILL KATEGORIER på högra kanten.

5.6.3 3 Berätta

- Denna sida innehåller ordförråd och sidhänvisningar till andra sidor för att kunna relatera information, instruera och berätta historier som en del av JAG BERÄTTAR NÅGOT eller JAG BERÄTTAR NÅGOT PÅHITTAT. Barnet kan också indikera att det de berättar är en hemlighet (DET ÄR EN HEMLIGHET).
- DET ÄR DAGS ATT... kan användas för att säga att man ska PLOCKA IHOP eller GÅ någonstans. Denna sida innehåller GÖRA NÅGOT ANNAT med en sidhänvisning till sida 7 kategorier för att få tillgång till ordförråd för att berätta vilken aktivitet eller rutin som ska ske. Om 25 förskola eller skola är valt under Alternativ i PODD Utskriftsprogram, innehåller sida 3 berätta frasen GRUPPAKTIVITET, med sidhänvisningar till vad som kan göras i förskolan/skolan.
- Verbtider (tempus) DET HAR HÄNT, DET ÄR NU, DET SKA HÄNDA, DET HÄNDER JÄMT, med hänvisning till 22 dag och tid är inkluderat för att uppmuntra barnet att tidfästa aktiviteterna. Dessa ledtrådar ger partnern information för att förstå barnets budskap. Om man utelämnar dessa ledtrådar kan detta leda till att kommunikationen mer ofta avbryts.
- All relaterad information till 3 berätta har sidhänvisning till 7 kategorier, så att barnet själv kan bygga varierade, mindre förutsägbara meningar.
- GE MIG MIN PRATAPPARAT indikerar att barnet vill använda pratapparaten för att kommunicera.
- Under Alternativ i PODD Utskriftsprogram kan man välja Använd mina berättelser. Detta alternativ innebär att sidhänvisningen DET ÄR EN AV MINA BERÄTTELSER läggs in på sida 3. Det är en sidhänvisning till färdiga berättelser anpassade för barn som använder meningsstartarna JAG GILLAR, JAG GILLAR INTE. Det finns också plats för denna sidhänvisning på sida 2 meningsstartare när JAG TYCKER används.

5.6.4 4 Gillar/Gillar inte/Jag tycker

- PODD 12 har ordförråd för att kunna uttrycka åsikter uppdelat i 4a och 4b gillar, 4c och 4d gillar inte.
- VI GÖR NÅGOT ANNAT på sida *4c gillar inte* har sidhänvisning till *11 aktiviteter* för att kunna föreslå en alternativ aktivitet (för att jag inte gillar aktiviteten jag håller på med nu).
- Ordförråd för att kunna förklara varför man inte vill göra en aktivitet, är placerat på sida *4d.* Detta ordförråd är placerat på samma sida för att förenkla tillgången via JAG VILL INTE GÖRA DET på sida *5 fel.*
- Var uppmärksam på att ordförråd för att klaga finns på sida *5 fel.* När man gör ändringar på dessa sidor är det viktigt att tänka igenom var det är lämpligast att placera GILLAR/GILLAR INTE och FEL så det passar barnets sätt att uttrycka det på.
- Förutom att du kan lägga till/ta bort ord, kan du ändra existerande ord så att de stämmer med det ordförråd som används i familjen/gruppen.
   Under Alternativ i PODD Utskriftsprogram kan 4 jag tycker väljas istället för 4 gillar/gillar inte. Då används JAG TYCKER DET ÄR som meningsstartare och *åsikt* som områdesnamn.

5.6.5 5 Något är fel

- Innehåller ord och fraser för att klaga, protestera, relatera problem, berätta vad som är fel.
- Sida *5a fel* innehåller en sidhänvisning till ordförrådet i *4c Jag gillar inte*. Om man har valt inställningen med JAG TYCKER DET ÄR meningsstartare, innehåller sida 5a även en sidhänvisning till *4 Jag tycker det är*.
- SJUK, ONT, SÅR, SMÄRTA, DET KLIAR, BULA och SÅR/BLÖDA/BLOD på sida 5a och 5b har alla sidhänvisning till 6 kropp. HUNGRIG och TÖRSTIG på sida 5b har sidhänvisning till 18 mat och dryck, och JAG VILL HA TAG I NÅGON har sidhänvisning till 9 personer. Dessutom finns det en sidhänvisning till 14 hälsa från sida 5a.
- Kontrollera ordförrådet i området hälsa innan du lägger till ord i *5 fel.* Det kan vara lämpligt att lägga till samma ord på flera ställen om barnet använder det flitigt. Ett barn som har hörselnedsättningar kommer förmodligen ofta att ha behov av att kommunicera om hörhjälpmedlet/hörselnedsättningen.

- Ordförrådet på dessa sidor speglar de vanligaste klagomålen hos barn. Du måste anpassa detta område till att innehålla de viktigaste klagomålen som det enskilda barnet behöver tillgång till. Det kan vara bra att diskutera med viktiga kommunikationspartners om vad som kan uppröra barnet.
- Små barn kan inte alltid specifikt identifiera vad som får dem att känna sig upprörda. Meningen JAG VET INTE VAD SOM ÄR FEL är användbar för att göra det möjligt för barnet att uttrycka att det är upprört, men inte kan berätta varför. Det ger barnet möjlighet att inte svara på folks frågor om varför det är upprört och förhindra konstant gissande för att ta reda på problemet.
- Förutom klagomål kan detta område inkludera ordförråd för förslag till lösningar på ett problem.
   Förslag till lösning kan vara användbart för ett barn som får hjälp av flera olika personer. Om detta önskas, lägg då till en sida med förslag på lösningar, med sidhänvisning från ordet som är relaterat till barnets problem. Till exempel kan ett barn med stora motoriska funktionsnedsättningar ha behov av ett större ordförråd för när det är obekvämt. I detta fall kan man lägga till en ny undersida 5c obekvämt med sidhänvisning från symbolen OBEKVÄMT på sida 5a. På sida 5c kan följande fraser finnas; KAN DU SÄTTA MIG UPP, JAG BEHÖVER LIGGA, JAG VILL FLYTTA MIG.
- Barn med sensoriska utmaningar kan behöva frasen JAG BEHÖVER LEKA från *5 något är fel* med sidhänvisning till t.ex.: BORSTE, STUDSMATTA, RULLA PÅ FILTEN. Denna sida kan ligga i område *11 jag vill göra en aktivitet* så att det blir möjligt för barnet att även be om dessa aktiviteter via meningsstartaren JAG VILL, och samtidig ha en sidhänvisning till denna sida från *10 göra något*.

5.6.6 6 Kropp

- Innehåller vanliga kroppsdelar och aktiviteter relaterade till kropp.
- TVÄTTA, TORKA är med på första sidan (*6a*) för att kunna användas tillsammans med ordförråd från båda sidorna. BORSTA finns på *6b* och alla kroppsdelar relaterade till BORSTA finns på denna sida. Du kan välja att flytta BORSTA till *6a* om ordet ofta används i en sensorisk motorisk mening.
- Mer specificerade kroppsdelar som ÖGONBRYN, ARMBÅGE är vanligtvis placerade i listan om inte kroppsdelen ofta är ett samtalsämne för barnet.
- Lägg till könsspecifika kroppsdelar på sida 6 kropp eller i LISTAN.

5.6.7 7 Kategorier

- Detta område är en del av huvudnavigationsöversikten för att kunna generera nya kommunikativa avsikter som; JAG BERÄTTAR NÅGOT, JAG HAR EN IDÉ, VI LÅTSAS, VI LEKER ATT, JAG BERÄTTAR NÅGOT PÅHITTAT, DET ÄR EN HEMLIGHET, och för att kunna svara på frågor.
- De vanligaste kategorierna är placerade på förstasidan, och mindre använda kategorier är placerade på andra sidan. De mest vanligen använda kategorierna som är tillgängliga via meningsstartare i område 2 meningsstartare är också med på sida 7b. Mat och dryck är placerat på sida 7b eftersom det ofta navigeras till denna sida via meningsstartaren JAG VILL HA.
- DET FINNS INTE I BOKEN, JAG GER EN LEDTRÅD ersätter GÅ TILL KATEGORIER på alla sidor i området.

5.6.8 8 Frågor

- Innehåller frågeord och ett förutsägbart associerat ordförråd för att ställa vanliga (nyckelords) frågor som t.ex.; VARFÖR INTE, VAD ÄR DET? VAR ÄR DET?
- På detta stadie av AKK ställer ofta barn frågor genom att använda enstaka ord, där avsikten blir förstådd och tolkad utifrån kontext⁴. Partnern kan föreslå att GÅ TILL KATEGORIER för att uppmuntra barnet till att vara mer specifik.
- DU MÅSTE SVARA JA ELLER NEJ har sidhänvisning till *7 kategorier* så att barnet kan tydliggöra vad det frågar om. Till exempel; DU MÅSTE SVARA JA ELLER NEJ, *platser,* HEMMA? Detta kan betyda både "kan vi gå hem?" och "ska du hem?" beroende på sammanhang.
- Vissa av de vanligaste frågorna är inkluderade så att barnet snabbt och effektivt kan ställa frågor.
- Den vanliga frågan; VAR ÄR (person) har sidhänvisning till området personer så att barnet kan lägga till namn, t.ex.; VAR ÄR PAPPA?

⁴ Kontext = sammanhang

5.6.9 9 Personer

- Detta område kommer att behöva stor individuell anpassning.
- Barn känner ofta många personer; familj, vänner, lärare, grannar, hälsopersonal osv. För att anpassa detta område till barnet kan man använda både de tomma fälten och listor.
  - o Lägg till namn på personer som har en nära relation eller tät kontakt med barnet i de tomma fälten.
  - Lägg namnen på bekanta/vänner och familj som har mindre direkt/frekvent kontakt med barnet i en lista.
- Namn på de närmsta i familjen och personer barnet har tät kontakt med är placerade på sidorna 9a och 9b.
- Det finns 3 underområden för att sortera namn på personer/andra personer i detta område:
  - o 9c familj
  - o **9d vän**
  - 9e ord om personer generella personer som POJKE, FLICKA, BABY, MAN, KVINNA och personliga pronomen.
  - o 9f personer i förskolan/personer i skolan
- Namn på yrkespersoner barnet ofta möter, kan placeras på sida 9b. Andra yrkespersoner kan läggas till i LISTA.

5.6.10 10 Göra, rörelser (verb)

- Man kan navigera till detta område både via den pragmatiska startaren GÖRA NÅGOT och via Kategorier (GÖRA, RÖRELSER) för att uttrycka kommunikativa avsikter.
- Innehåller tidigt lärda funktionella ord (INTE, DET, AV, PÅ, UT).
- Mängden möjliga handlingsord är stor. Det gör det praktiskt svårt att ta med alla verb när det bara finns 12 fält per sida. Prioriterat ordförråd är ord som:
  - kan användas för att bygga många olika meningar
  - o används när man ska be om något från andra eller ge instruktioner
  - refererar till en viss rörelse som barnet gör
- På sida *10a* finns sidhänvisning till *10d rörelser* (och *10e* via BLÄDDRA från sida *10d*). Rörelser barnet gör med kroppen, som t.ex. RULLA, SITTA, KRYPA, STRETCHA eller BÖJA.
- Fler verb finns i andra områden. Detta ökar inte bara hastigheten på kommunikationen, det gör också området verb (göra, rörelser) mer hanterbart.
- Verben är grupperade över sidorna efter vilken typ av handling de representerar, samt vilken typ av associerat ordförråd som finns på sidorna.
- Vid placering av ordförråd är även hänsyn tagen till behovet av snabb tillgång till associerade verb på andra sidor, t.ex. VILL, VILL HA är placerat på *10c*.

5.6.11 11 Aktiviteter

- Det finns sidhänvisningar till *11 aktiviteter* från flera ställen, bland annat från den pragmatiska meningsstartaren JAG VILL och från *7 kategorier*, något som ger möjlighet att uttrycka en mängd olika kommunikativa avsikter.
- Detta område innehåller en mängd ord för fritidsaktiviteter samt dagliga rutiner, med huvudfokus på aktiviteter som förekommer för små barn. Tänk på att vissa av "hemma-rutinerna" kan nås via kombinationen; VI GÅR/ÅKER (12) INNE I HUSET(17) kan bli t.ex. "gå och bada" eller "gå till sängen".
- Underområden används för att organisera det stora ordförråd som behövs för att be om/prata om olika aktiviteter. PODD 12 har underområdena *11c leksaker, 11d skapa, 11e och 11f uteaktiviteter.* Det kan finnas behov av ytterligare underområden, som t.ex.: sport, spel eller sensomotoriska aktiviteter.
- Ordförrådet är placerat på antingen *11a* eller *11b* utifrån hur frekvent det används och hur det kan kombineras med de förutsägbart associerade verben på sidorna.
- Flera av symbolerna på sidorna har sidhänvisningar till ordförråd som kan användas under aktiviteter, som aktivitets-specifika situationskartor. Här kan man lägga till ett annat ordförråd och situationskartor efter behov.
- Om barnet har behov av fler situationskartor, fundera på om dessa ska inkluderas i PODD 12 (PODD blir större och tyngre), eller om dessa till exempel ska förvaras vid den aktuella aktiviteten. Om situationskartan inkluderas i PODD 12 måste du försäkra dig om att alla GÅ TILL SIDA (nummer) blir riktiga.
- Du kan välja att behålla t.ex. VATTENLEK, men att ta bort den tillhörande situationskartan då barnet vanligtvis inte deltar i denna typ av lek. Kom ihåg att ta bort hänvisningen till situationskartan (den lilla fyrkanten i övre högra hörnet).

5.6.12 12 Platser

- Man kan navigera till *12 platser* via VI GÅR/ÅKER och 7 kategorier.
- Från 12a finns sidhänvisningar till 17 hus och trädgård och 11e uteaktiviteter, främst för att kunna komma åt dessa ordförråd via VI GÅR/ÅKER och kunna kombinera VI GÅR... -17 hus och trädgård-KÖK. VI GÅR... -11e uteaktiviteter-GRÄVA i TRÄDGÅRD.
- Affärer och restauranger finns som ett underområde, med sidhänvisning AFFÄRER från 12a och BESÖKA med sidhänvisning till 9 personer för att kunna identifiera vem barnet har besökt, eller vill besöka. LEKPLATS har en sidhänvisning till 11f uteaktiviteter med tillgång till ordförråd som handlar om lekplats och lekplatsutrustning.
- Alla platsnamn finns inte med i området platser.
  - Platser som finns i huset eller trädgården finns med i 17 hus och trädgård.
  - Platser för transport finns med i 19 transport.
  - Platser för skola/förskola finns med i 25 skola/förskola.
  - Hälsorelaterade platser finns med i14 hälsa.
  - Vissa platser för speciella händelser, t.ex. tivoli finns med i 13 speciella tillfällen
  - o Platsnamn som förknippas med djur finns med i 21 djur.
- Mer perifera eller inte så ofta besökta platser kan läggas till i LISTAN.

5.6.13 13 Speciella tillfällen

- Ordförrådet i *13 Speciella tillfällen* är specifikt för olika länder och kulturer. Anpassning av ordförrådet på dessa sidor kommer att behövas för att passa för barnet och familjen.
- LYCKLIG och PRESENT finns både på sida 13a och 13c för snabbare kommunikation.
- Detta område kräver ofta ett större ordförråd för tillfällen som inte förekommer så ofta, t.ex. en viss teater, utflykt med förskolan osv. Detta sällsynta ordförråd kan läggas till i egen LISTA.

5.6.14 14 Hälsa

- Området hälsa är indelat i sidor utifrån förutsägbart associerade verb.
  - Substantiv relaterade till hälsobesök och platser är placerat på sida 14a med verben GÅ, GICK, SE, SÅG. Verbet KÄNNA finns med för att kunna börja meningar genom att använda ord från alla sidor i området. 14a innehåller också en sidhänvisning till underområdet 14c sjuk och 14d hälsosaker.
  - 14b innehåller verbet HA, HADE med ordförråd för hälsoprocedurer, smärta och sår. Dessutom innehåller sidan en sidhänvisning till 6 kropp.
  - o 14c innehåller ord för sjukdomar som inte nödvändigtvis är relaterade till en kroppsdel.
  - 14d innehåller hälsoprodukter, utrustning och procedurer samt de förutsägbart associerade verben BEHÖVA och FÅ/FICK. APOTEK är också med här eftersom utrustningen på denna sida ofta inhandlas på apotek.
- Förslag till hur extra ord kan placeras visas med röd text i PODD Utskriftsprogram, se kapitel 6.5.1 *Redigera fält.*

5.6.15 15 Kläder

- Detta område innehåller kläder, saker som bärs på kroppen och aktiviteter relaterade till påklädning och omvårdnad. Under *Alternativ* i PODD Utskriftsprogram finns sidor som kan användas för att lägga till smycken, hårvård och smink (ordförrådet läggs ofta till i en LISTA om det inte är av större intresse för barnet).
- Ordförråd för hjälpmedel som bärs på kroppen, som t.ex. sele eller fot/armskena, kan läggas till på sida *15 kläder.* Om sakerna används ofta rekommenderas det att placera ordet på sida *15a.*
- Förutsägbart associerat ordförråd är placerat på första sidan för att kunna börja meningar med ordförråd från alla sidorna i området. Ett-ords-symboler representerar två-ords-fraser som KLÄ PÅ/TA AV för att spara plats. En sidhänvisning till *24c färger* är placerad på sida *15b*.

5.6.16 16 Saker

- Ordförrådet i området *Saker* innehåller ord som inte passar in i de andra områdena, inklusive personlig utrustning som inte bärs på kroppen. Ordförråd för saker finns i flera områden, t.ex.:
  - o Saker som vanligtvis finns i hemmet/skola/förskola kan placeras i dessa områden.
  - Saker relaterade till specifika aktiviteter, t.ex. sport, spel, kan placeras i området *11 aktiviteter*.
  - Personlig utrustning som man har på sig, t.ex. sele, fot/armskena, kan placeras i området *15 kläder*.
- Förutsägbart associerat ordförråd på sida *16a* används för att börja meningar med ordförråd från alla sidor i området.
- Detta område har ett underområde placerat på sida *16c* med associerat ordförråd; GÅ, FÖRSTÖRD, ANVÄND.
- Det finns också en sidhänvisning från 16a till 42 verkyg.

5.6.17 17 Hus och trädgård

- Området *Hus och trädgård* innehåller ordförråd för vanliga önskemål/behov, instruktioner och platser i huset.
- Ett vanligt använt ordförråd är placerat på de olika sidorna utifrån ett förutsägbart associerat ordförråd.
  - Platser i huset(rum) och sidhänvisning till *17d ute,* finns på sida *17a* tillsammans med verben GÅ, GICK och prepositionerna I, IN, INUTI.
  - 17b innehåller saker som kan öppnas och stängas och annan utrustning som används med orden PÅ/AV.
  - 17c innehåller platser att gå till i huset, som STOL, GOLV, BORD samt andra ord som passar med föregående sida.
  - o 17d innehåller platser att gå till eller se på utanför huset (i trädgården).
  - 17e innehåller ordförråd för trädgård och natur.
- Området Hus och trädgård innehåller en mängd substantiv. PODD 12 innehåller symbol-listor kategoriserade efter rum, för att kunna hantera ett större vokabulär än vad 12 fält per sida tillåter. 17a innehåller HA, HADE för att användas tillsammans med ordförrådet i listorna, med tillgång via GÅ TILL LISTA.

5.6.18 18 Mat och dryck

- Mat och drycksidan i detta område är uppbyggd som en situationskarta för samspel under måltiden.
- Sidan har inte tillräckligt med fält för att kunna innehålla namn på all mat/dryck som barnet känner till. Namn på mat/dryck är därfor placerade i listor som barnet kan nå via partnerstödd scanning, samtidigt som samtalspartnern uppmanas till att använda "riktig" mat/dryck för att ge barnet ett val genom måltiden.

5.6.19 19 Transport

- Innehåller en rad vanliga fordon som små barn känner till.
- *19a* innehåller vanligt förekommande ord för fordon och förutsägbart associerat ordförråd för att börja meningar genom att använda ordförråd från alla sidor i detta område.
- 19b innehåller verbet FLYGA (associerat med flygplan) och flera andra fordon.
- Symbolen LEKSAKSBILAR har sidhänvisning till en situationskarta för att leka med bilar (sida 39).

5.6.20 20 Karaktärer

- Ordförrådet i detta område kräver stor individuell anpassning för att passa den enskilde individens favoritberättelse, TV-, musik-, filmfigurer och personligheter.
- Exemplen på sidorna innehåller vanliga sago- och magiska figurer och saker, samt ordförråd för att referera till dessa figurer och sammanhang de finns i.
- Du måste kanske importera symboler/bilder för att representera figurer som inte finns med i symbolbiblioteket. Se Ändra valt innehåll under Ändra innehåll i PODD Utskriftsprogram, kapitel 6.5 Ändra innehåll.

5.6.21 21 Djur

- Detta område innehåller flera vanliga djur som små barn pratar om.
- Barn har ett stort fokus på djur genom lek, sagor, rim och sånger. Därför har man tagit med en stor mängd djur i PODD 12. Du kan reducera antalet djur genom att skapa symbollistor för mindre vanliga djur.
- Sida 21a innehåller ordförråd för barnets eget husdjur och/eller andra djur som barnet har flitig kontakt med.
- *21b* innehåller ord som vanligen används om djur samt sidhänvisningar till underområden baserat på typ av djur och var de normalt sett befinner sig.
  - o 21c bondgårdsdjur
  - o 21d vilda djur
  - o 21e svenska djur
  - o 21f insekter
  - o 21g vattendjur
- Lägg märke till att flera av undersidorna kan nås via sida 21b och kommandot BLÄDDRA.
- Reptiler finns med på olika sidor beroende på var de vanligtvis finns.
- Det kan finnas behov av att anpassa dessa sidor utifrån barnets behov.

5.6.22 22 Dag och tid

- Dessa sidor innehåller tidsbegrepp som nu, senare, snart, tid på dagen, veckodag, tid, klocka och lov.
- Normalt sett lär barn sig tidsbegrepp genom att observera andra. *Dag och tid* används främst av samtalspartner som stöd för barnet.

5.6.23 23 Känslor

• Känsloorden som ingår i detta område används främst för att relatera information, berätta historier och svara på frågor. Känsloorden finns också i områdena *gillar/gillar inte*, *något är fel* och *hälsa*.

5.6.24 24 Beskriva

- Detta område innehåller ett antal beskrivande ord som används av små barn. Ord för väder är inkluderat i detta område eftersom vi ofta pratar om väder.
- Barnet får en förståelse för *beskrivningar* genom samtalspartnerns modellering och användning av symbolerna. *Beskriva* används till en början främst av samtalspartnern tills barnet har förstått användandet av de olika beskrivningarna. Ordförrådet är ofta förekommande i tidiga barnsånger, lekar, sagor, rim och ramsor.
- Ordförrådet är organiserat utifrån vad som beskrivs, storlek, smak, fart, känns som, ser ut som, temperatur, låter som, färg, form, siffror och väder.
- 24a innehåller följande underområden:
  - o **24c färg**
  - o 24d former
  - o 24e storlekar
  - 24f + 24g siffror

- o 24h känns som
- o 24i smakar som
- o 24j ser ut som
- o 24k väder
- LIKA och ANNAT, EN ANNAN är placerade på sida 24a eftersom dessa ord används i kombination med ordförråden på de efterföljande sidorna.
- 24b innehåller generella beskrivningar som inte passar in i de andra underområdena. Man har tillgång till dessa ord via det operationella kommandot BLÄDDRA på sida 24a.
- LISTOR är inkluderade i alla underområden för att kunna öka ordförrådet.

Observera att bara siffrorna 1-10 och 0 finns med på siffersidan. Högre tal än 10 är inte med på grund av platsbrist. Barn kommer även att behöva lära sig att tal sätts ihop av siffrorna 0-9.

5.6.25 25 Skola/förskola

- För barn i skola eller förskola kan det vara bra med ett ordförråd knutet til dessa verksamheteter. Även om mycket av ordförrådet i detta område också finns med i andra områden, har det visat sig vara lämpligt för barnet att ha ordförrådet gällande skola/förskola samlat på ett ställe.
- Under *Alternativ* i PODD Utskriftsprogram kan man välja sidor för skola, förskola eller annat/inget av ovanstående, se kapitel *6.3 Alternativ*.

Sida	Förskola	Skola
25a	Vanliga ord använda i förskolan med sidhänvisning till 25c skapa och 25d uteaktiviteter. NÅGOT ATT ÄTA ELLER DRICKA har sidhänvisning till området mat och dryck.	Vanliga skolaktiviteter med sidhänvisningar till underområdena 25c platser i skolan och 25d skolsaker.
25b	Vanliga inneaktiviteter och rutiner, med sidhänvisningar till situationskartor och ordförråd för samspel under aktiviteten	Skolämnen med sidhänvisning till <i>11d skapa, 28 musik</i> och <i>46 dator</i>
25c	Ord för saker man kan skapa, med sidhänvisningar till associerade situationskartor	Vanliga platser i skolan
25d	Uteaktiviteter med sidhänvisningar till passande underområden	Skolsaker och personlig utrustning med sidhänvisning till <i>25e pennfack</i>
25e	-	innehåller skriv- och ritsaker som vanligtvis finns i ett pennfack

Om barnet inte går i förskola eller skola, kan dessa sidor tas ut ur PODD 12 genom att bocka för alternativet Annat/inget av ovanstående. Då försvinner länkarna till förskola/skola-sidorna, se kapitel *6.4 Val av aktiviteter*.

5.6.26 26 Religion

- I detta stadie av språkutvecklingen är religionsområdet bara inkluderat när utövande av religion är en vanlig del av barnets liv. Vissa familjer kan välja att inte inkludera *religion*, men inkludera namnet för deras gudshus i området *platser* och ordförråd för aktuella religiösa händelser eller ceremonier i området *speciella tillfällen*.
- PODD 12 är gjort så att man enkelt kan anpassa ordförrådet så det passar barnets religion. Förslag på ord finns skrivet på fälten i PODD Utskriftsprogram.

5.6.27 27-50 Situationskartor/Aktivitetssidor

• Sidorna 27-46 innehåller en mängd situationskartor med småbarns-aktiviteter. Dessa sidor har sidhänvisningar från AKTIVITETER, och har fokus på interaktion under aktiviteterna.

27 TV	34 klippa och klistra
28 musik	35 lag mat
29 bok	36 klossar
30 spela	37 pussel
31 modellera	38 dockor
32 rita	39 leksaksbilar
33 måla	40 såpbubblor

41 boll 42 verkyg/bygga 43 vattenlek 44 klä ut 45 kladdig lek 46 dator

Sida 47-49 är tomma så att man själv kan lägga till aktuella situationskartor.

5.6.28 Ta bort/lägga till situationskartor

- Fundera på om barnet har behov av alla de medföljande situationskartorna, eller om barnet behöver andra situationskartor. Situationskartorna som är inkluderade är avsedda för frekvent användning, om de bara används i fasta situationer kan de tas ut ur PODD 12 och användas som en egen situationskarta.
- Alla nya sidor måste ha ett sidnummer. Du kan välja ett nummer från sidor som är borttagna eller välja sida 47-49. Kontrollera att sidflikens placering passar med sidnummret genom att ha den utskrivna PODDboken framför dig.

5.6.29 50 Blöja/Toalett

- Välj om man ska använda situationskartor för BLÖJA och/eller TOALETT. För att välja könsrelaterad vokabulär på toalettsidan fyller man i pojke eller flicka under personliga upplysningar, se kapitel 6.2.
- Återkoppling från föräldrar är att dessa sidor måste vara lättillgängliga, därför är de placerade längst bak i PODD 12.

5.6.30 51 Alfabet

- Alfabetsidorna är inkluderade i PODD 12 för att ge barnet tillgång till alfabetet för att kunna utforska, tidig skriv- och stavningsaktiviteter.
- Bokstäverna i alfabetet är grupperade:
  - *51a* innehåller 5 stora fält med 5-6 bokstäver i varje fält i alfabetisk ordning och med sidhänvisning till *51b-f*, samt symboler för FÖRSTA LJUD och SLUT/MELLANRUM.
  - Sida 51b och 51f har fält med bara en bokstav per fält.
  - Barnet initierar vilken bokstavsgrupp som innehåller den bokstav de önskar. Varje gruppering har en hänvisning GÅ TILL SIDA (nummer). Partnern byter sida. Barnet kan på det sättet direk peka på den aktuella bokstaven. Var uppmärksam på att placering av fälten på sidan återspeglar bokstavens placering i bokstavsgruppen på sida *51a*.
- Du kan välja att bara använda sida 51a, och istället använda partnerstyrd scanning för att identifiera rätt bokstav.
- Partnern bör skriva ned de bokstäver som barnet väljer så att barnet ser det. Detta kan hjälpa barnet i memoreringen av vad som har blivit skrivet så långt, samtidigt som det ger barnet en visuell referenspunkt och en kopia av deras egen skrivning.

5.6.31 55 Berättelser översikt

- Dessa sidor hjälper barnet med att berätta färdiga berättelser på ett mer effektivt sätt. Att berätta ordför-ord med symboler går sakta, och kräver långt fler ord än vad som finns tillgängligt. Barn som använder AKK kan ha behov av att berätta historier, men har inte tid eller möjlighet till att göra det. Att kunna berätta en personlig historia, säger mycket om vem vi är och kan göra det lättare att lära känna andra. Barnet bör själv vara med i processen när sidorna för dessa berättelser skapas.
  - o 55a och 55b innehåller en översikt över vilka berättelser som finns i PODD 12.
  - Sida 55c-x innehåller plats för att lägga till mer i en berättelse. Varje sida har plats för att skriva vad som hände, mer om vad som hände, vem, var, när, varför, vad jag tycker, vad andra tycker samt FÖRSÖK och GISSA. Sidorna läggs till allteftersom nya berättelser blir skrivna.
- Det kan också vara lämpligt att göra en egen Mina berättelser-bok. Om så är fallet, bocka för "I separat pärm" för 55 Mina berättelser under *Alternativ* i PODD Utskriftsprogram.

5.6.32 Sidmallar

Det är möjligt att skapa egna sidor och egna listor med hjälp av funktionen *Sidmallar* i PODD Utskriftsprogram, se kapitel *6.6 Egna sidor.*

5.6.33 Listor för utskrift på A4 etikettark

Med funktionen *Skriv ut* i PODD Utskriftsprogram kan listorna skrivas ut på A4 etikettark, se kapitel *6.8 Skriv ut.*

För att få en överblick över vilka olika slags symbollistor som finns samt för att fylla på med egna symboler i symbollistorna går man till Ändra innehåll|Symbollistor och mina berättelser (menysidor), se kapitel 6.5 Ändra innehåll.

PODD Utskriftsprogram 6.

Denna del av bruksanvisningen beskriver PODD Utskriftsprogram.

Huvudmenyn 6.1

Från huvudmenyn gör man alla individuella anpassningar av PODD 12.

		÷	
	PODD 12 v1.4		
	12 fält per sida - utökade funktione	er	
Personlig information	Ändra innehåll	Administrera program	
Alternativ	Egna sidor	Hjälp	
Val av aktiviteter	Skriv ut	🗙 Avsluta	
Personlig information:	Här redigerar man pe styrsätt och kommuni	ersonlig information or ikationssätt.	m barnet, telefonnummer,
Alternativ:	Redigering av område Daglig aktivitet, Musik berättelser.	ena: Uttrycka åsikter, k, Personlig hygien, A	Kläder, Mat och dryck, Ifabet och Mina
Val av aktiviteter:	Välj om aktiviteterna s skrivas ut som separa	ska inkluderas i POD ata situationskartor.	D 12 eller om de ska
Ändra innehåll:	Redigering av rediger	rbara fält på sidorna i	PODD 12.
Egna sidor:	Skapa, redigera och t	ta bort egna sido, bas	erade på mallar.
Skriv ut:	Utskriftshantering av instruktionsbaksida.	sidor, listor, egna sido	or, mina berättelser och

Öppna och spara program samt återställning till originalversion. Administrera program: Öppnar bruksanvisningen. Hjälp:

Avsluta: Avslutar PODD Utskriftsprogram.

6.2 Personlig information

När man väljer *Personlig information* i huvudmenyn visas denna vy:

+	Personlig information	
Förnamn	Kön	Styrsätt
	Pojke	Direktpekning
Telefonnummer (vid tappad bok)	Flicka	Partnerstyrd scanning
	Färg	Ta och visa
	Använd färgkodning på listfält	Kommunikationssätt
		Beskrivning >

Här anger man användarens förnamn, styrsätt, kommunikationssätt, telefonnummer, kön samt färginställning på listfält.

Inställning	Utskrift
Förnamn	Angivet förnamn skrivs ut på Mina berättelser instruktionssida (se kapitel 6.8.6 <i>Mina berättelser instruktionssida</i>) och i den förklarande texten på listor.
Styrsätt	Texten på Instruktionsbaksidan (se kapitel <i>6.8.7 Instruktionsbaksida</i>) ändras beroende på valt styrsätt. Det är möjligt att skriva en egen text via <i>Kommunikationssätt</i> <i>Beskrivning</i> , se nedan.
	Läs mer om styrsätt i kapitel 6.2.1 Styrsätt nedan.
Telefonnummer	Angivet telefonummer visas på Instruktionsbaksidan (se kapitel 6.8.7 <i>Instruktionsbaksida</i>).
Färg	När <i>Använd färgkodning på listfält</i> är valt visas listhänvisningarna <i>gå</i> <i>till lista</i> med områdesfärgen:
	gå till lista gå till lista
Kön	Pojke eller flicka bestämmer symbolerna på sida <i>50 Blöja/Toalett</i> (se kapitel <i>5.6.29 50 Blöja/Toalett</i>).
Kommunikationssätt	Under <i>Kommunikationssätt</i> <i>Beskrivning</i> skriver man in en egen text för att beskriva hur användaren uttrycker ja och nej samt vilken förståelse för verbalt tal som användaren har. Se kapitel <i>6.2.2 Kommunikationssätt</i> . Texten visas på Instruktionsbaksidan (se kapitel <i>6.8.7</i> <i>Instruktionsbaksida</i>).

6.2.1 Styrsätt

Hur de olika styrsätten fungerar beskrivs i kapitel 4.2 Styrsätt.

Styrsätt	Utskrift				
Direktpekning	Ingen utseendemässig skillnad i boken.				
	Det blir följande text på instruktionsbaksidan:				
	"Jag pekar på symbolerna i den här boken för att kommunicera. Var snäll och lägg boken på ett bord eller håll upp den framför mig om det inte finns ett bord."				
Partnerstyrd scanning	Lodräta streck mellan varje kolumn på alla sidor i boken.				
	Det blir följande text på instruktionsbaksidan:				
	"För att använda mitt kommunikationshjälpmedel ska du:				
	1. Hålla upp det framför mig.				
	2. Peka på varje ord i den ordning som I 4 7 IO I 3 visas här.				
	3. Jag kommer att makera JA eller NEJ 2 5 8 11 14 för varje fält du pekar på.				
	4. När jag markerar JA, läs då upp det 3 6 9 12 15 som står skrivet högt."				
Ta och visa	Ingen utseendemässig skillnad i boken, men för att man ska använda detta styrsätt ska man skriva ut vissa sidor dubbelt och sätta fast dem med kardborre på respektive plats i boken.				
	Det blir följande text på instruktionsbaksidan:				
	"Jag tar och ger/visar dig kort med symboler från den här boken för att kommunicera. Vänligen placera boken på ett bord eller håll upp den				

kommunicera. Vänligen placera boken på ett bord eller håll upp den framför mig om det inte finns ett bord. Det är bra om du säger orden som står i fälten jag pekar på. Om det är svårt att se var jag pekar, säg till så ska jag försöka peka mer exakt."

6.2.2 Kommunikationssätt

Tryck på *Beskrivning* och fyll i de vita fälten. Texten visas på instruktionsbaksidan.

Ja/Nej-respons. Ge en beskrivning av hur användaren kommunicerar "ja" och "nej". Till exempel "nickar", "höjer höger hand", "säger ja", "ser upp", "skakar på huvudet", "lämnar armen stilla", "säger nej", "ser ner" osv.

Förståelse för verbalt språk. Ge en beskrivning av vad användaren förstår av det som sägs, och strategier för att stödja förståelsen. Börja till exempel med "Jag kan förstå..."

Benämningssätt. Beskriv barnets sätt att välja symboler i boken, samt samtalspartnerns faciliteringsuppgifter. Använd ursprunlig text eller skriv en egen.

+	Personlig information
Ja/nej-respons	Förståelse för verbalt språk
När jag	betyder det "ja",
och när jag	betyder det "nej".
Benämningssätt	
Använd ursprunglig text	Jag pekar på symbolerna i den här boken för att kommunicera. Var snäll
Använd egen text	och lägg boken på ett bord, eller håll upp den framför mig om det inte finns ett bord.
	Dessa texter används på instruktionsbaksidan

6.3 Alternativ

När man väljer Alternativ i Huvudmenyn visas denna vy:

+	Alt	ernativ	
2/4 Uttrycka åsikter	15 Kläder	18 Mat och dryck	25 Daglig aktivitet
Gillar/gillar inte	Hår	Använd listor	Förskola
Jag tycker	Sminka	Använd undersidor	Skola
	Smycken		Annat
			Symbol >
28 Musik	50 Personlig hygien	51 Alfabet	55 Mina berättelser
Använd listor	V Blöja	Använd alfabetet	Använd mina berättelser
Använd undersidor	Тоа		

Här gör man individuella anpassningar per område. Vyn ovan visar standardinställningarna. I detta kapitel beskrivs hur ändringar av inställningarna påverkar sidorna och därmed vilka sidor som behöver skrivas ut på nytt.

För att läsa mer om de olika inställningarna och dess betydelse, se kapitel *5.5 Alternativa sidor*. För att läsa mer om utskriftsfunktionen, se kapitel *6.8 Skriv ut*.

6.3.1 Uttrycka åsikter (gillar/gillar inte, jag tycker)

Sminka

Smycken

Hår

Sminka

Smycken

2/4 U	ttrycka åsikter	Alternativ	Utskrift		
	Gillar/gillar inte	Gillar/gillar inte Standard Jag tycker	- Sida 4a gillar: Sidnamn och anpassat ordförråd. - Sida 4b gillar: Sidnamn och anpassat ordförråd. - Sida 4c gillar inte: Sidnamn och anpassat ordförråd. - Sida 4d gillar inte: Anpassat ordförråd. - Sida 2a, 5a, 7b, 27, 29, 45: GÅ TILL SIDA 4a gillar/4c gillar inte.		
			- Sida 4a åsikt: Sidnamn och anpassat ordförråd. - Sida 4b gillar: Sidnamn och anpassat ordförråd. - Sida 4c gillar: Sidnamn och anpassat ordförråd. - Sida 4d gillar inte: Anpassat ordförråd. - Sida 2a, 5a, 7b, 27, 29, 45: GÅ TILL SIDA 4 Jag tycker.		
6.3.2 k	Kläder (hår, sminl	ka, smycken)			
15 Klä	äder	<i>Alternativ</i> Hår	<i>Utskrift</i> Ny sida <i>15d hår</i> .		

Ny sida 15d sminka.

Ny sida 15d smycken.

6.3.3 Mat och dryck (använd listor, använd undersidor)

18 Mat och dryck	Alternativ	Utskrift
Använd listor	dor Använd listor Standard	Sida <i>18a mat och dryck</i> : LISTA <i>mat, äta, hungrig</i> och LISTA <i>dricka.</i> LISTA <i>18b mat</i> ska fästas på baksidan av sida <i>18a</i> .
Använd undersido		LISTA <i>18b dryck</i> ska fästas på baksidan av sida <i>18</i> Sida <i>18a mat och dryck</i> : GÅ TILL SIDA 18b på symbolen <i>mat, äta, hungrig</i> och GÅ TILL SIDA 180
		på symbolen <i>dricka.</i> Nya sidor <i>18b mat</i> och <i>18c dryck</i> . Bör anpassas för

6.3.4 Daglig aktivitet (förskola, skola, annat/inget av ovanstående)

25 Dag	Alternativ Förskola	
	Förskola	Standard
	Skola	
	Annat	
	Symbol ›	Skola

Utskrift

 Sida 3 berätta: GÅ TILL SIDA 25 gruppaktivitet. • Sida 7a kategorier: GÅ TILL SIDA 25 förskola.

individen innan de skrivs ut.

- Sida 7b kategorier: GÅ TILL SIDA 20 karaktärer.
- Sida 9a personer: GÅ TILL SIDA 9f personer i förskolan.
- Sida 9f personer förskola: ordförråd anpassat för förskola.
- Sidor 25a förskola och 25b förskola: ordförråd anpassat för förskola.
- Sida 25c skapa.
- Sida 25d ute.
- Sida 3 berätta: GÅ TILL SIDA 25 gruppaktivitet
- Sida 7a kategorier: GÅ TILL SIDA 25 skola.
- Sida 7b kategorier: GÅ TILL SIDA 20 karaktärer.
- Sida 9a personer: GÅ TILL SIDA 9f personer i skolan.
- Sida 9f personer skola: ordförråd anpassat för skola.
- Sidor 25a skola och 25b skola: ordförråd anpassat för skola.
- Sida 25c platser i skolan.
- Sida 25d skolsaker.
- Ny sida 25e pennfack.
- Annat/inget av

ovanstående

- Sida 3 berätta: GÅ TILL SIDA 7 gå till kategorier.
- Sida 7a kategorier: GÅ TILL SIDA 25 daglig aktivitet.
- Sida 9a personer: GÅ TILL SIDA 9f personer egen aktivitet.
- Sidorna 25a, 25b, 25c, 25d och 25e ändras till tomma fält, där relevant vokabulär för den dagliga aktiviteten ska anges.

6.3.5 Musik (använd listor, använd undersidor)

28 Musik	Alternativ	Utskrift
Använd listor	Använd listor Standard	Sida 28 <i>musik</i> : LISTA på symbolen <i>sjunga, sång</i> , LISTA på symbolen <i>instrument.</i>
	Använd	Sida 28a musik: GÅ TILL SIDA 28c på symbolen
Använd undersidor	undersidor	<i>sjunga, sång</i> , GÅ TILL SIDA 28b på symbolen <i>instrument.</i> Ny sida 28b instrument. Ny sida 28c sånger.

6.3.6 Personlig hygien (blöja, toalett, blöja och toalett)

För att vara mer könsspecifik, välj även flicka eller pojke i Personlig information, se kapitel 6.2.

50 Personlig hygien	Alternativ	Utskrift
Blöja	Blöja Standard	Sida 50 blöja: Sidnamn och anpassat ordförråd.
	Toalett	Sida 50 toa: Sidnamn och anpassat ordförråd.
Тоа	Blöja och toalett	Sida <i>50a blöja</i> : Sidnamn och anpassat ordförråd. GÅ TILL SIDA på symbolen <i>toalett</i> . Ny sida <i>50b toalett</i> : Sidnamn och anpassat ordförråd.

6.3.7 Alfabet (Använd inte, använd, använd endast med översiktssida)

51	Alfabet	Alternativ	Utskrift
	Använd alfabetet	Använd inte alfabetet Standard	Sida 7b kategorier: Ingen symbol alfabetet.
	Endast översiktssida	Använd alfabetet	Sida 7 <i>b kategorier</i> : GÅ TILL SIDA 51 på symbol <i>alfabetet</i> . Nya sidor <i>alfabet 51a, 51b, 51c, 51d, 51e</i> och <i>51f.</i>
		Använd alfabetet och Endast översiktssida	Sida 7 <i>b kategorier</i> : GÅ TILL SIDA 51 på symbol <i>alfabetet.</i> Ny sida <i>alfabet 51a</i> .

6.3.8 Mina berättelser (använd inte, använd, i separat bok)

55 Mina berättelser	Alternativ	Utskrift
Använd mina berättelser	Använd inte mina berättelser Standard	Sida 7b kategorier: Ingen symbol alfabetet.
I separat bok	Använd mina berättelser	Nya sidor <i>55a berättelser-index</i> och <i>55b berättelser-index.</i> Sida 2a: GÅ TILL SIDA 55 på symbolen <i>det är en av mina berättelser.</i> Sida <i>3 berätta</i> : Samma som sida 2a.
	l separat bok	Om Gillar/Gillar inte är valt (se 6.3.1) samt Använd alfabet inte är valt (se 6.3.7), ELLER Jag tycker är valt (se 6.3.1): Sida 7b kategorier: Samma som sida 2a. Nya sidor 55a berättelser-index och 55b berättelser-index. Sida 2a: BOK på symbolen det är en av mina berättelser i bok. Sida 3 berätta: Samma som sida 2a. Sida 7b kategorier: Samma som sida 2a. Ta ur sidorna för <i>Mina berättelser</i> från PODD 12 och sätt i dem i en egen pärm.

6.4 Val av aktiviteter

När man väljer Val av aktiviteter i Huvudmenyn visas denna vy:

+	Val av aktiviteter		
V	älj aktiviteter som ska användas	s som separata situationskartor	
Т	klippa och klistra	boll	Välj alla
musik	laga mat	bygga	Ta bort alla
bok, historia	klossar	vattenlek	
spel	yussel	klä ut	
modellera	docka	kladdlek	
rita	leksaksbilar	dator	
māla	săpbubblor		Redigera 🗲

Här kan man välja vilka aktiviteter som ska inkluderas i PODD 12 och vilka som ska skrivas ut som separata situationskartor.

För de aktiviteter som är markerade i kolumnen för situationskarta försvinner länken till aktiviteten i PODD-boken. För att redigera aktiviteterna, gå till Ändra innehåll och skriv sedan ut nya sidor till PODD-boken eller separata situationskartor.

6.4.1 Aktiviteter och sidor

I nedanstående tabell beskrivs vad som visas på sidorna beroende på om man har valt att ha en aktivitet i boken eller att ha den som en separat situationskarta:

Aktivitet	Val av aktivitet	Utskrift
►TV	l boken Situations- karta	Sida 27 TV: Med sidflik, ingår i boken. Sida 11a aktiviteter: GÅ TILL SIDA 27 på symbolen titta på TV. Sida 27 TV: Ingen sidflik. Ska tas ur boken och användas separat. Sida 11a aktiviteter: Symbolen titta på TV har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5.
► Musik	l boken Situations- karta	- Sida 28 musik: Med sidflik, ingår i boken. - Sida 11b aktiviteter: GÅ TILL SIDA 28 på symbolen musik. ▶ Om alternativ förskola eller skola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola/skola: GÅ TILL SIDA 28 på symbolen musik. - Sida 28 musik: Ingen sidflik. Ska tas ur boken och användas separat. - Sida 11b aktiviteter: Symbolen musik har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ förskola eller skola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola/skola: Ingen sidhänvisning på symbolen musik.
►bok	I boken Situations- karta	- Sida 29 bok, historia: Med sidflik, ingår i boken. - Sida 11a aktiviteter: GÅ TILL SIDA 29 på symbolen bok, historia. - Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: GÅ TILL SIDA 29 på symbolen bok, historia. - Sida 29 bok: Ingen sidflik. Ska tas ur boken och användas separat. - Sida 11a aktiviteter: Symbolen bok, historia har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. - Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: Ingen sidhänvisning på symbolen bok, historia.

► spel	I boken Situations- karta	- Sida 30 spel: Med sidflik, ingår i boken. - Sida 11b aktiviteter: GÅ TILL SIDA 30 på symbolen spel. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: GÅ TILL SIDA 30 på symbolen spel. - Sida 30 spel: Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. - Sida 11b aktiviteter: Symbolen spel har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: Ingen sidhänvisning på symbolen spel.
▶ modellera	I boken Situations- karta	- Sida 31 modellera: Med sidflik, ingår i boken. - Sida 11d skapa: GÅ TILL SIDA 31 på symbolen modellera. - Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: GÅ TILL SIDA 31 på symbolen modellera. - Sida 31 modellera: Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. - Sida 11d skapa: Symbolen modellera har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. - Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: Ingen sidhänvisning på symbolen modellera.
▶ Rita	l boken Situations- karta	- Sida 32 rita: Med sidflik, ingår i boken. - Sida 11d skapa: GÅ TILL SIDA 32 på symbolen rita. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25c skapa: GÅ TILL SIDA 32 på symbolen rita. - Sida 32 rita: Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. - Sida 11d skapa: Symbolen rita har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25c skapa: Ingen sidhänvisning på symbolen rita.
▶ måla	l boken Situations- karta	- Sida 33 måla: Med sidflik, ingår i boken. - Sida 11d skapa: GÅ TILL SIDA 33 på symbolen måla. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25c skapa: GÅ TILL SIDA 33 på symbolen måla. - Sida 33 måla: Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. - Sida 11d skapa: Symbolen måla har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25c skapa: Ingen sidhänvisning på symbolen måla.
▶ klipp och klistra	l boken Situations- karta	- Sida 34 klipp och klistra: Med sidflik, ingår i boken. - Sida 11d skapa: GÅ TILL SIDA 34 på symbolen klipp och klistra. - Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25c skapa: GÅ TILL SIDA 34 på symbolen klipp och klistra. - Sida 34 klipp och klistra: Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. - Sida 11d skapa: Symbolen klipp och klistra har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. - Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25c skapa: Ingen sidhänvisning på symbolen klipp och klistra.
▶ laga mat	l boken Situations- karta	- Sida 35 laga mat: Med sidflik, ingår i boken. - Sida 11d skapa: GÅ TILL SIDA 35 på symbolen laga mat. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25c skapa: GÅ TILL SIDA 35 på symbolen laga mat. - Sida 35 laga mat: Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. - Sida 11d skapa: Symbolen laga mat har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25c skapa: Ingen sidhänvisning på symbolen laga mat.

▶ klossar	I boken Situations- karta	- Sida 36 klossar: Med sidflik, ingår i boken. - Sida 11c leksaker: GÅ TILL SIDA 35 på symbolen klossar. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: GÅ TILL SIDA 36 på symbolen klossar. - Sida 36 klossar: Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. - Sida 11c leksaker: Symbolen klossar har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: Ingen sidhänvisning på symbolen klossar.
▶ pussel	l boken	Sida <i>37 pussel</i> : Med sidflik, ingår i boken. Sida <i>11c leksaker</i> : GÅ TILL SIDA 37 på symbolen <i>pussel.</i> ▶Om alternativ <i>förskola</i> är valt (se 6.3.1): Sida <i>25h förskola</i> : GÅ TILL SIDA 37 på symbolen <i>pussel</i> .
	Situations- karta	- Sida 36 pussel: Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. - Sida 11c leksaker: Symbolen pussel har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: Ingen sidhänvisning på symbolen pussel.
▶ docka	l boken	Sida <i>38a dockor</i> : Med sidflik, ingår i boken. Sida <i>38b mata</i> : Se ovan. Sida <i>38c klä av/på</i> : Se ovan. Sida <i>38d bada</i> : Se ovan. Sida <i>38e blöja</i> : Se ovan. Sida <i>38f säng</i> : Se ovan. Sida <i>11c leksaker</i> . GÅ TILL SIDA 38 på symbolen <i>docka</i>
	Situations- karta	Sida <i>38a dockor</i> : Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. Sida <i>38b mata</i> : Se ovan. Sida <i>38c klä av/på</i> : Se ovan. Sida <i>38d bada</i> : Se ovan. Sida <i>38e blöja</i> : Se ovan. Sida <i>38f säng</i> : Se ovan. Sida <i>11c leksaker</i> : Symbolen <i>docka</i> har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5.
► leksaksbilar	l boken	Sida <i>39 leksaksbilar</i> : Med sidflik, ingår i boken. Sida <i>11c leksaker</i> : GÅ TILL SIDA 39 på symbolen <i>leksaksbilar</i>
	Situations- karta	Sida <i>39 leksaksbilar</i> : Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. Sida <i>11c leksaker</i> : Symbolen <i>leksaksbilar</i> har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5.
▶ såpbubblor	l boken	Sida <i>40 såpbubblor</i> . Med sidflik, ingår i boken. Sida <i>11c leksaker</i> : GÅ TILL SIDA 40 på symbolen <i>såpbubblor</i> .
	Situations- karta	Sida <i>40 såpbubblor</i> . Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. Sida <i>11c leksaker</i> . Symbolen <i>såpbubblor</i> har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5.
▶ boll	I boken Situations- karta	- Sida 41 boll: Med sidflik, ingår i boken. - Sida 11e uteaktiviteter: GÅ TILL SIDA 41 på symbolen boll. - Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25d ute: GÅ TILL SIDA 41 på symbolen boll. - Sida 41 boll: Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. - Sida 11e uteaktiviteter: Symbolen såpbubblor har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. - Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25d ute: Ingen sidhänvisning på symbolen boll.

▶ bygga	l boken	Sida <i>42 verktyg/bygga</i> : Med sidflik, ingår i boken. Sida <i>11d skapa</i> : GÅ TILL SIDA 42 på symbolen <i>bygga.</i> ▶ Om alternativ <i>förskola</i> är valt (se 6.3.1): Sida 25c skapa: GÅ TILL SIDA 42 på symbolen <i>bygga</i>
	Situations- karta	- Sida <i>42 verktyg/bygga</i>: Ingen sidflik. Tas ur boken, används separat. - Sida <i>11d skapa</i>: Symbolen <i>bygga</i> har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ <i>förskola</i> är valt (se 6.3.1): - Sida <i>25c skapa</i>: Ingen sidhänvisning på symbolen <i>bygga</i>.
▶ vattenlek	l boken	Sida <i>43 vattenlek</i> : Med sidflik, ingår i boken. Sida <i>11e uteaktiviteter</i> : GÅ TILL SIDA 43 på symbolen <i>vattenlek</i> . ► Om alternativ <i>förskola</i> är valt (se 6.3.1): Sida <i>25d ute</i> : GÅ TILL SIDA 43 på symbolen <i>vattenlek</i>
	Situations- karta	- Sida 43 vattenlek: Ingen sidflik. Ska tas ur boken, används separat. - Sida 11e uteaktiviteter: Symbolen vattenlek har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25d ute: Ingen sidhänvisning på symbolen vattenlek.
►klä ut	l boken	Sida <i>44 klä ut</i> : Med sidflik, ingår i boken. Sida <i>11b aktiviteter</i> : GÅ TILL SIDA 44 på symbolen <i>klä ut.</i> ▶Om alternativ <i>förskola</i> är valt (se 6.3.1): Sida <i>25b förskola</i> : GÅ TILL SIDA 44 på symbolen <i>klä ut</i> .
	Situations- karta	- Sida 44 klä ut: Ingen sidflik. Ska tas ur boken och användas separat. - Sida 11b aktiviteter. Symbolen klä ut har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: Ingen sidhänvisning på symbolen klä ut
►kladdig lek	l boken	Sida <i>45 kladdig lek</i> : Med sidflik, ingår i boken.
	Situations- karta	Sida <i>11d skapa</i> : GA TILL SIDA 45 på symbolen <i>kladdig lek</i> . Sida <i>45 kladdig lek</i> : Ingen sidflik. Ska tas ur boken, används separat. Sida <i>11d skapa</i> : Symbolen <i>kladdig lek</i> har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5.
► dator	l boken	Sida <i>46 dator</i> . Med sidflik, ingår i boken. Sida <i>11b aktiviteter</i> . GÅ TILL SIDA 46 på symbolen <i>dator.</i> ▶Om alternativ <i>förskola</i> är valt (se 6.3.1): Sida <i>25b förskola</i> : GÅ TILL SIDA 46 på symbolen <i>dator</i> .
	Situations- karta	- Sida 46 dator. Ingen sidflik. Ska tas ur boken och användas separat. - Sida 11b aktiviteter. Symbolen dator har ingen sidhänvisning och är redigerbar, se kapitel 6.5. ▶ Om alternativ förskola är valt (se 6.3.1): - Sida 25b förskola: Ingen sidhänvisning på symbolen dator.

6.4.2 Redigera

När man väljer Redigera visas denna vy:

	Redige	ra	
Välj för att ar	vända ditt eget innehåll på aktivitetssidorna	och avmarkera för att använda origin	alinnehåll.
TV	klippa och klistra	boll	Autorith
			Autosok
musik	laga mat	bygga	
		₽ ₽	Ändra
bok, historia	klossar	vattenlek	
	•		
spel	pussel	klä ut	
(2010)		***	
modellera	docka	kladdlek	
1	*	李	
rita	leksaksbilar	dator	
	æ	a de la construcción de la const	
måla	såpbubblor		
1			

Gör så här:

- Placera en synlig bock bredvid den eller de aktiviteter som ska redigeras.
- Välj ett av symbolfälten och ändra symbolen och texten till något som representerar den nya/redigerade situationskarta.
- Välj antingen Ändra för att lägga till en ny symbol/bild och text, eller aktivera Autosök och skriv direkt i fältet för att få förslag på symboler. Använd upp-/nedpiltangenterna för att bläddra mellan alternativensymboler.

I det här exemplet ska situationskartan *vattenlek* inte användas, utan istället ändras till en separat redigerad situationskarta för att *titta på fotbollsmatch*.

- Sidofliken på sidan för de valda aktiviteterna får ny text.
- Sidhänvisningen till utvald(a) aktivitet(er) på aktiviteterna 11 sidor får ny bild och text.
- Sidhänvisningen till utvald(a) aktivitet(er) på förskola/skolan 25 sidor får ny bild och text.
- Ämnestavlan får nytt innehåll, förberett för egen redigering. En allmän vokabulär som ofta används på ämnestavlor har tagits fram, och dessutom finns det tomma fält för att lägga till eget innehåll.

vad	mer		•
?			Redigera
			Autosök
jag, mig, min, mitt, mina	färdig		Ändra
			Skriv ut
inte, gor inte, kan inte			
	titta på fotbollsmat 43	ch	

Om bocken tas bort igen, återställs den situationskartans sida och dess länkar till sitt ursprungliga innehåll. Följande ändringar görs sedan i de valda aktiviteterna:

- Sidfliken på sidan för de valda aktiviteterna infogas igen
- Sidhänvisningen till de valda aktiviteterna på aktiviteterna 11 sidor läggs in och bilden och texten återställs till sitt ursprungliga innehåll.
- Sidhänvisningen till den/den valda aktiviteten på förskola/skolan 25 sidor läggs in.

Skriv ut sidan för valda aktiviteter, sidorna för aktiviteten 11 och *förskola/skola* 25 sidhänvisningen till den (de) valda aktiviteten (-er) infogas i, och infoga sidan/sidorna i PODD 12. Vilka sidor som ska skrivas ut beskrivs för varje aktivitet i kapitlet ovan.

6.5 Ändra innehåll

När man väljer Ändra innehåll i Huvudmenyn visas denna vy:

		Ändra ir	nnehåll		
la start	4c gillar inte	7b kategorier	9e personer	11a aktiviteter	
1b småprat	4d gillar inte	8a frågor	9f personer förskola	11b aktiviteter	
2a meningsstartare	5a fel	8b frågor	10a göra, rörelser	11c leksaker	
2b visa	5b fel	9a personer	10b göra, rörelser	11d skapa	1
3 berätta	6a kropp	9b personer	10c göra, rörelser	11e uteaktiviteter	
4a gillar	6b kropp	9c familj	10d rörelser	11f uteaktiviteter	İ
4b gillar	7a kategorier	9d vänner	10e göra, rörelser	11g vinteraktivitet	

Här visas en områdesöversikt enligt fliksystemet i PODD 12. Innehållet beror av inställningarna i *Alternativ* (se kapitel *6.3 Alternativ*).

För att ändra innehållet på en sida, klickar man på sidan för att öppna den.

Redigeringssidan för sidan kläder 15b

Genom att trycka på knappen *Redigera* kan man se vilka fält som är redigerbara på den aktuella sidan. Fält som inte kan redigeras är grå/inaktiva, se bilden ovan.

Markera det fält som ska redigeras. Man kan antingen använda funktionen *Autosök* eller välja *Redigera* för att få full tillgång till alla redigeringsalternativ för både symbol och text.

När bocken bredvid *Autosök* är synlig skriver man direkt i det valda fältet. Föreslagna symboler visas direkt i fältet. Använd upp/ned-piltangenterna för att bläddra igenom fler symbolförslag.

6.5.1 Redigera fält

När man har markerat ett fält och väljer Redigera öppnas den här sidan.

	Ändra innehåll	
Förhandsvisning	Välj bild	Andra element att ändra
klänning	Symbol	Text
	Mina bilder	Aa Textjustering
	Ta nytt foto	
	Klistra in från Windows	
	Dropbox	
	CneDrive	
	Google Drive	
с ок	Tomt	
< Avbryt		Inställningar 🗦

Här anger man vilken bild och text som ska visas i fältet. De olika sätten att lägga in bild beskrivs nedan. Tryck på *OK* när fältet är ändrat eller *Avbryt* för att ångra de ändringar som gjorts.

6.5.1.1 Välj bild - Symbol

Här kan man söka efter symboler i de bildbaser som är installerade (PCS som standard). Tryck på *Symbol* för att komma till söksidan för bilder.

Skriv in hela namnet på den önskade symbolen och tryck på Sök för att se resultatet.

Om någon av symbolerna redan används visas bilden med streckad ram, så som med den gröna lastbilen. Markera önskad bild och tryck på *OK*, eller tryck på *Ny symbolsökning* för att söka efter en annan symbol.

6.5.1.2 Välj bild – Mina bilder

Här visas de bilder som ligger i mappen *Mina bilder* på enheten.

Tryck på *Mina bilder* för att komma till bildvisningssidan. Markera önskad bild och tryck på *OK*.

6.5.1.3 Välj bild - Ta nytt foto

Tryck på *Ta nytt foto* för att fotografera med inbyggd kamera. Kamerainställningar kan behöva göras, se kapitel *6.5.3.1 Kamerainställningar*.

Tryck på *Ta foto*. Bilden sparas och öppnas i *Mina bilder*. Tryck på *OK* om bilden ska användas eller på *Ny bild* för att komma tillbaka till *Ta nytt foto*.

Om bilden inte ska användas, kan den raderas genom att trycka på Ta bort i Mina bilder.

6.5.1.4 Välj bild - Klistra in från Windows

Kopiera en bild från ett annat program på enheten och välj *Klistra in från Windows* för att lägga in bilden i fältet.

6.5.1.5 Välj bild – Dropbox

För att kunna använda bilder från Dropbox måste det vara installerat på enheten, med en mapp "Rolltalk Sky Pictures" som bilderna hämtas från. Se kapitel *6.5.3.2 Välj nätlagringsstjänster*.

Tryck på *Dropbox* för att komma till Dropbox bildvisning.

Välj Visa bild för att se bilderna en och en och i större storlek. Markera önskad bild och tryck på OK.

6.5.1.6 Välj bild – OneDrive

För att kunna använda bilder från OneDrive det vara installerat på enheten, med en mapp "Rolltalk Sky Pictures" som bilderna hämtas från. Se kapitel *6.5.3.2 Välj nätlagringsstjänster*.

Tryck på OneDrive för att komma till OneDrive bildvisning.

Välj Visa bild för att se bilderna en och en och i större storlek. Markera önskad bild och tryck på OK.

6.5.1.7 Välj bild – Google Drive

För att kunna använda bilder från Google Drive måste det vara installerat på enheten, med en mapp "Rolltalk Sky Pictures" som bilderna hämtas från. Se kapitel *6.5.3.2 Välj nätlagringsstjänster*.

Tryck på Goole Drive för att komma till Google Drive bildvisning.

Välj Visa bild för att se bilderna en och en och i större storlek. Markera önskad bild och tryck på OK.

6.5.1.8 Egen mapp

Det är möjligt att ange en valfri mapp att hämta bilder från, se kapitel *6.5.3.3 Välj Egen mapp*. Mappen kan ligga på enheten eller på ett anslutet nätverk.

Tryck på *Egen mapp* för att komma till mappens bildvisning.

Välj Visa bild för att se bilderna en och en och i större storlek. Markera önskad bild och tryck på OK.

6.5.1.9 Ta bort symbol och text

Tryck på *Tomt* för att ta bort symbol och text från fältet.

6.5.1.10 Redigera texten

Ange den text som ska visas på fältet och tryck OK.

6.5.1.11 Justera texten

Justera textstorleken och placeringen och tryck på OK.

6.5.2 Urklipp

När ett fält är valt kan funktionerna *Kopiera, Klipp ut* och *Klistra in* användas via urklipp för att flytta innehåll mellan fält.

Det finns två uppsättningar urklippsfunktioner. Detta gör det möjligt att byta plats på två fält genom att klippa ut båda (en per set) och sedan klistra in dem igen. Dessutom kan det vara lämpligt att använda båda uppsättningarna för att klippa ut både ett innehållsfält och tillhörande länkfält om de ska flyttas till en annan plats.

- 1. Markera fältet som ska kopieras eller klippas ut
- 2. Tryck på kopiera eller klipp ut. Innehållet blir då synligt i fältet *Klistra in*
- 3. Markera fältet där du vill klistra in innehållet och välj Klistra in.

Kriterier för urklipp:

- Det går att kopiera från en sida och klistra in på valfri annan originalsida i boken
- Det går bara att klistra in i samma fälttyp som innehållet kopieras från. Detta innebär att på självskapade sidor kan innehållet från ett länkfält endast klistras in i ett länkfält, och samma sak för symbol-/innehållsfält
- Om ett länkfält ska ändras tillbaka till ett normalt symbolfält måste länkfältet återställas till vit fältfärg innan fälttypen ändras.
- På egenskapade sidor är det endast möjligt att kopiera/klistra in på den aktuella sidan, och inte mellan olika sidor eller mellan originalsidor i boken och egenskapade sidor

6.5.3 Inställningar

6.5.3.1 Kamerainställningar

Välj Inställningar och sedan Kamera för att göra kamerainställningar.

Markera önskad kamera under Välj kamera.

Tryck på önskad bildstorlek under *Välj bildstorlek*, vi rekommenderar att använda den största bildstorleken. Knapparna *Upp* och *Ned* kan användas för att bläddra i listorna.

6.5.3.2 Välj nätlagringsstjänster

Välj *Inställningar* och sedan *Nätlagringstjänster* för att välja vilka av nätlagringstjänsterna som ska visas i vyn *Ändra innehåll.*

För att använda Dropbox, OneDrive eller Google Drive måste respektive program först installeras. Enheten måste också ha internetanslutning.

- 1. Installera önskad nätlagringstjänst.
- 2. Logga in med användare och lösenord.
- 3. Öppna Utforskaren i Windows och gå till aktuell mapp för nättjänsten.
- 4. Skapa mappen "Rolltalk Sky pictures".
- 5. Lägg in de bilder som ska användas i mappen.

6.5.3.3 Välj Egen mapp

Det är möjligt att ange en valfri mapp att hämta bilder från. Mappen kan ligga på enheten eller på ett anslutet nätverk.

- 1. Öppna Utforskaren i Windows och gå till aktuell mapp.
- 2. Markera och kopiera sökvägen till mappen överst i fönstret.
- 3. Gå till Inställningar och Egen mapp. Klistra in den kopierade sökvägen.

6.6 Egna sidor

När man väljer Egna sidor i Huvudmenyn visas denna vy:

+	Egna sidor	
	Skapa ny	>
	Redigera	>
	Radera	>

Det finns två typer av mallar:

- **Sidmall**. Används när man vill bygga på ytterligare en undersida (t ex c, d, e) till något område, eller om man vill bygga upp ett nytt område på de lediga numren 47-49.
- Listmall. Används när man vill bygga upp eller ändra i de symbollistor som man använder.

I detta kapitel beskrivs hur man skapar och administrerar egna sidor som är baserade på mallarna.

6.6.1 Skapa ny

När man trycker på Skapa ny visas denna vy:

Här visas en listmall (till vänster) och en sidmall (till höger).

Man får då en översikt över egna sidor och den nyskapade sidan kan öppnas därifrån.

6.6.2 Redigera

När man trycker på *Redigera* visas denna vy med en översikt av de egna sidorna visas.

Här kan man redigera de egna sidorna men även organisera sidornas ordning.

6.6.2.1 Ordna egna sidor

För att ändra sidornas ordning trycker man på *Ordna om*. Man markerar sedan önskad sida och trycker på pilknapparna för att flytta sidan till önskad plats.

6.6.2.2 Redigera egen sida

Tryck på den sida som ska ändras för att komma till redigeringsvyn:

Här gör man iordning *siduppsättning och redigerar sidans fält.* Dessa funktioner beskrivs i separata avsnitt nedan. Om ett länkfält (tal i övre högra hörnet) används, kan man behöva justera *Text till vänster*.

För sidor skapade från sidmallar kan alla fält redigeras.

6.6.2.3 Siduppsättning

Används för att bygga upp ytterligare undersidor t.ex. c, d, e-sidor eller nytt område på nya sidor som sida 47-49, 52-54, 56 och uppåt

När man trycker på Siduppsättning visas denna vy:

Här kan man ändra innehåll och position på sidflikarna, välja innehåll i sista fältet, ange vilken sida man ska gå tillbaka till samt ange alternativ för situationskarta. Jämför med den utskrivna PODDboken för att välja rätt position på fliken etc.

Använd standard ordförråd infogar ett urval av det förutsägbart associerade ordförrådet som används i situationskartor. Alla dessa fält är redigerbara.

Använd som separat situationskarta ändrar fälten i höger kolumn och anpassar sidan för att användas som en fristående situationskarta.

► Sidflik

Skriv sidnamn:

Tryck på *Skriv sidnamn* för att komma till inmatningssidan.

Skriv namnet på den flik du vill fortsätta bygga sidor under eller en helt ny för nytt område.

Välj färg:

Skriv in sidnamnet och tryck på OK.

När man trycker på Välj färg visas denna vy:

+			Välj färg			
Färg						
start	berätta	åsikt	fel	kropp	kategorier	frågor
personer	göra, rörelser	aktiviteter	platser	speciella tilfällen	hālsa	kläder
saker	hus/trädgård	mat och dryck	transport/fordon	karaktärer	djur	dag och tid
kanslor	beskriva	skola/forskola	religion	тν	musik	bok
spel	modellera	rita	måla	klippa och klistra	laga mat	klossar
pussel	dockor	leksaksbilar	såpbubblor	boll	verktyg	vattenlek
kia ut	kladdig lek	dator	blöja/toalett	alfabet	mina berättelser	smáord

Här kan man välja färg för fliken, samma som området där sidan ska sättas in.

Sidflik – position:

Gå tillbaka till sida:

Innehåll i sista fältet:

Tryck på pil vänster eller pil höger för att ändra sidflikens position så att den ligger under redan existerande flikar i samma område. Använd den utskrivna PODD-boken som facit.

Tryck på Skriv sidnummer och skriv in det sidnummer som ska stå i det nedersta funktionsfältet tillbaka till sida.

Här väljer man hur fältet nederst till höger ska se ut:

bläddra

Normalfält

Gå till lista

6.6.2.4 Ändra valt innehåll

Här redigerar man innehållet på symbolfält och sidhänvisningsfält.

Lägg till eller ändra symbol och text:

Lägg till eller ändra sidhänvisningsfält:

Tryck på det fält som ska redigeras och tryck sedan på Ändra för att komma till vyn Ändra innehåll. Markerat fält visas med grön ram. Vyn Ändra innehåll beskrivs i kapitel 6.5.1 Redigera fält.

Tryck i det övre högre hörnet på det fält där sidhänvisningen ska läggas till/ändras och tryck sedan på Ändra för att komma till vyn Ändra innehåll. För att lägga till en sidhänvisningslänk i fältet, markera hänvisningsfältet så att en grön ram visas (se bild).

	 •	

► Välj tal och färg:

När man trycker på Välj tal och färg visas denna vy:

Välj färg för det område (flikfärg) som sidhänvisningen ska visa till.

Tryck på Ändra text för att komma till inmatningsvyn. Skriv in texten, t.ex. 4b, lista eller bok, och tryck på OK. Tryck på Tomt för att tömma fältet.

- Ändra text:
- ► Tomt:

6.6.2.5 Redigera listor från listmall

Tryck på den lista som ska ändras för att komma till redigeringsvyn:

Här kan man redigera innehållet och skriva ut sidan. Alla fält på sidan är redigerbara. För att redigera ett fält måste man först markera det.

►Ändra

Tryck på det fält som ska redigeras och tryck på *Ändra* för att komma till vyn *Ändra innehåll*. Vyn *Ändra innehåll* beskrivs i kapitel *6.5.1 Redigera fält*.

Skriv ut

Tryck på Skriv ut för att skriva ut sidan.

6.6.3 Radera

När man trycker på Radera visas denna vy:

Tryck på den sida som ska tas bort. De valda sidorna blir markerade med en grön ram/bock. Tryck sedan på *Radera* för att ta bort sidan.

6.7 Administrera program

När man väljer Administrera program i Huvudmenyn visas denna vy:

Öppna > Spara > Kamera- och bildinställningar > Skapa installationsfiler >	Öppna > Spara > Kamera- och bildinställningar > Skapa installationsfiler >
Spara Importera ändringar Kamera- och bildinställningar Återställ PODD 12 Skapa installationsfiler	Spara Importera ändringar Kamera- och bildinställningar Aterställ PODD 12 Skapa installationsfiler Skapa
Kamera- och bildinställningar Återställ PODD 12 Skapa installationsfiler >	Kamera- och bildinställningar Återställ PODD 12 Skapa installationsfiler >
Skapa installationsfiler 🔹 🗲	Skapa installationsfiler

I Administrera program kan man:

- Öppna andra PODD Utskriftsprogram för att göra individuella anpassningar i dem.
- Spara de individuella anpassningarna som gjorts i det öppnade programmet.
- Spara en kopia av det öppnade programmet under ett annat namn.
- Återställa originalversion av programmet.
- Skapa installationsfiler för distribution.
- Ta bort existerande program.
- Importera ändringar från en tidigare version.
- Skapa inställningar för kamera och bildmappar.

6.7.1 Öppna

Här kan man öppna de PODD Utskriftsprogram som ligger i PODD-mappen.

Tryck på önskat program så det markeras med grönt och tryck på *Öppna* för att öppna programmet. Individuella anpassningar som gjorts i det program man är i blir automatiskt sparade när man trycker på *Öppna*.

Öppna	
(1/4)	)
실 관계 00 0 0 2 0 0 0 12 0 ℃ 11 5	
PODD 20 v1.1	
PODD 40 v1.4	
PODD 70 v1.4	-
	_
X Avbryt V OK	

6.7.2 Spara

Tryck på *Spara* för att spara de individuella anpassningarna som gjorts i det öppna användarprogrammet.

+	Spara	
	Spara existerande användarprogram	
	Spara	
	Spara som	
	Skriv önskat filnamn	
	Spara som	

Här kan även en kopia av användarprogrammet sparas under ett annat filnamn.

- Skriv in ett filnamn på kopian som ska sparas i fältet under Skriv önskat filnamn.
- Tryck på Spara som.
- Den nya kopian öppnas automatiskt.

6.7.3 Återställ originalversion

Här kan originalversionen av PODD 12 Utskriftsprogram återställas. Tryck på Återställ PODD 20

Återställ originalversion
Det är inte möjligt att ångra detta val. Alla ändringar som är gjorda i denna bok, kommer att raderas. Är du säker på att PODD 12 ska återställas till originalboken?

Tryck på *OK* för att återställa till originalversion. Individuella anpassningar som gjorts i det program man är i, blir automatisk sparade.

Tryck på *Avbryt* för att avbryta.

6.7.4 Skapa installationsfiler

Skapa installationsfiler

Tryck på *Skapa installationsfiler* för att spara en fil under *Mina dokument\Rolltalk Filer för distribution*. Filen får namnet <filnavn>.exe, t.ex. *Olles PODD 12.exe*. Denna fil kan kopieras till ett USB-minne och installeras på en annan PC för att fortsätta redigeringen där.

6.7.5 Ta bort program

Om ett program inte längre ska användas kan det tas bort från enheten genom att man markerar programmet i listan och sedan trycker på *OK*. Observera att detta inte kan ångras.

Ta bort program	
(1/4	)
의 문제 1000 9 ● 분 ♥ PODD 12 v1.4.psn ● N 11 급	
PODD 20 v1.1.psn	
PODD 40 v1.4.psn	
PODD 70 v1.4.psn	•
	_
X Avbryt VK	

6.7.6 Importera ändringar

Om du har uppgraderat från en tidigare version av PODD 12 kan du importera dina programanpassningar till den nya versionen.

Välj Importera ändringar så att denna sida visas:

Importera	ändringar	
Från:	(1/2	2)
의 전 전 약 ● ● 환 ♥ PODD 12 ● 전 # 8		
PODD 12 v1.3.1		
		-
		_
< Avbryt	🗸 ок	

I listan visas de PODD-programmen som finns på datorn. Hitta programmet som du önskar importera, välj det och tryck på Importera. Dina programanpassningar kommer då importeras och vara tillgängliga i senaste versionen.

Om uppdaterade fält i senaste versionen är ändrade så att de inte längre ska kunna redigeras kommer dina ändringar för dessa fält inte bli importerade. Om uppdaterade fält i senaste versionen fortsatt är redigerbara kommer dina förändringar att importeras.

6.7.7 Kamera och bildinställningar

Se kapitel 6.5.3 Inställningar.

6.8 Skriv ut

När man väljer Skriv ut i Huvudmenyn visas denna vy:

+			Skriv ut					
	Skriv ut på vanligt papper eller vattenf papper Standardsidor Egna sidor	ast		Skriv ut på etik Mina berättelse Inst	ettpapper r instruktionssida ruktionsbaksida	>		
					Utskri	iftsinställ	ningar	>

Här kan man starta utskrift av *Standardsidor, Egna sidor, Mina berättelser instruktionssida, och Instruktionsbaksida*.

Standardsidor, Egna sidor och Mina berättelser instruktionssida ska skrivas ut på A4 plastark, som följer med, eller på vanligt A4-ark. Plastarken måste skrivas ut på en <u>laserskrivare</u>. De lämpar sig inte för bläckskrivare eftersom bläcket inte kommer att fästa tillräckligt bra på plastarken.

OBS! Statisk elektricitet kan byggas upp i plastarken, vilket kan göra att det plockas mer än ett ark åt gången.

Vi rekommenderar max 10 plastark i arkinmataren.

Arken bör luftas försiktigt innan de placeras i arkinmataren.

Håll alltid papperet i kanten för att undvika repor, slitage eller fingeravtryck innan utskrift.

Har man bara tillgång till bläckskrivare måste vanliga A4-ark användas. Laminera A4-arken innan de sätts in i PODD 12-pärmen.

Plastarken är Xerox Premium NeverTear 145my A4. Vid behov av fler plastark kan dessa beställas från Abilia AB (artikelnummer 000461), eller från företag som säljer kontorsmaterial.

Vi rekommenderar att plastarken har samma (eller bättre) kvalitet som Xerox Premium NeverTear.

Listor och Instruktionsbaksida ska skrivas ut på A4 etikettark.

Vid behov av fler A4 etikettark kan dessa beställas från Abilia AB (artikelnummer 000467), eller från företag som säljer kontorsmaterial.

6.8.1 PDF-skrivare

Om man inte har tillgång till skrivare kan det medföljande PDF-programmet (CutePDF) användas för att skriva ut sidorna till en PDF-fil. Kopiera sedan PDF-filen till ett USB-minne och sätt i det i en PC som har tillgång till skrivare.

6.8.1.1 Utskrift från Adobe Reader

För att utskriften ska bli rätt måste följande vara valt:

- Anpassa
- Liggande

6.8.2 Utskriftsinställningar

När man trycker på Utskriftsinställningar visas denna vy: Utskriftsinställningar > Utskriftsinställningar Vald skrivare: Samsung M2020 Series (192.168.87.246) Storlek Vid tvåsidig utskrift: PODD 12 Öppna Enheter och skrivare. Högerklicka på skrivaren och välj "Utskriftsinställningar" PODD 12 mini Välj automatisk bindningsposition om skrivaren stöder det Om skrivaren inte stöder automatisk bindningsposition, välj "Ingen". Tvåsidig utskrift De flesta skrivare ger korrekt utskrift. Vid behov kan bindningspositionen ställas in manuellt från Enheter och skrivare $\odot$ Öppna Enheter och skrivare

Välj storlek för utskrift:

- PODD 12 = A4
- PODD 12 mini = A5

Följ instruktionerna på skärmen för att installera skrivaren. Om den valda skrivaren stödjer tvåsidig utskrift är det rekommenderat att använda det. Vid tvåsidig utskrift, kommer listor automatiskt att skrivas ut på baksidan när det finns ett *Gå till lista*-fält. Vid ensidig utskrift, måste listorna skrivas ut separat och limmas fast på baksidan. Listorna ska placeras på baksidan av sidan *före* den sida de länkas från och placeras upp-och-ner i förhållande till arkets framsida. Detta för att listan ska vare lättillgänglig vid användning och för att undvika onödigt bläddrande. Här visas en skiss av placeringen:

6.8.2.1 Anpassa utskrift av sida 2

Vissa skrivare anpassar innehållet på fram- och baksida något annorlunda. Om utskriften av baksidan behöver justeras för att innehållet ska placeras rätt i förhållande till framsidan, gör följande:

Skriv ut Skrivare Systemskriva		Skriv ut
(\\AB-SWE-L Sidor I sida 2 sidor	Utskriftsområde Allt Sidor Erån 1 till 1	Stäng
<u>U</u> tskriftsk∨alitet 600 dpi Innehåll I √isa sidnamn	▼ ▼ Marginal	
Justera sida 2 Vänd längs kortsidar Vänd längs långsida	n X 0 Y 0 n X 0 Y 0 Áterställ	Testsida

- Se till att rätt skrivare är vald under skrivaroinställningar och att tvåsidig utskrift är valt.
- Öppna Rolltalk Designer for Print. Skapa antingen ett nytt program, eller öppna ett existerande redigerbart program.
- Gå till Arkiv Skriv ut Skriv ut.

Følgende vindu åpnes (se bild).

- Skriv ut en Testsida.
- Håll upp arket mot en ljuskälla och kontrollera eventuell avvikelse. Läs av värdena på skalan och fyll i dessa i fölten nederst i vyn som visas till vänster.
- Skriv eventuellt ut en ny testsida för att kontrollera resultatet.

Stäng vyn och avsluta Rolltalk Designer. Fram- och baksidan kommer nu att placeras enligt justreringarna som gjorts.

6.8.3 Standardsidor

När man trycker på Standardsidor visas denna vy:

Skriv ut				Markera vilka sidor som ska		
🗸 1a start	4c gillar inte	V 7b kategorier	9e personer	Markera allt	Använd fälten till	
✓ 1b start	4d gillar inte	🗸 8a frågor	9f förskola	Ta bort allt	alla/inga eller	
2a meningsstartare	✓ 5a fel	V 8b frågor	V 10a göra, rörelser	Situationskartor som ingår i boken	sidor. Välj direkt i listan	
2b visa	✓ ^{5b} fel	9a personer	V 10b göra, rörelser	Separata situationskartor	för att ändra utskriftsstatus för	
✓ ³ berätta	6a kropp	9b personer	✓ 10c göra, rörelser	Listor	- enskilda sidor. - Tryck på knappen	
4a gillar	6b kropp	9c familj	10d rörelser	Mina berättelser	<i>Skriv ut.</i> Alla sidor med en	
V 4b gillar	V 7a kategorier	9d vänner	10e göra, rörelser	Skriva ut 📏	synlig bock komme att skrivas ut.	

Vid användning av eget innehåll på situationskartornas sidor (sidorna 27-46) visas en allmän text i utskriftsöversikten. Om till exempel den ursprungliga TV-sidan (sidan 27) används för eget innehåll hittar du denna sida igen i utskriftsöversikten med texten "27 situationskarta".

6.8.4 Skriv ut enstaka sidor

Det är möjligt att skriva ut enskilda sidor direkt från sidan du är på.

- Välj Ändra innehåll från huvudmenyn och navigera till relevant sida •
- Välj Skriv ut från menyn till höger. Den relevanta sidan, såväl som eventuell baksida i listan, • kommer nu att skrivas ut.

6.8.4.1 Klippning och håltagning

Använd en av sidorna i PODD 12 som mall för klipnning och hålning, eller följ denna beskrivning:

▶ PODD 12 (A4):

Klippning

Klipp helt intill insidan av klipplinjen. Klipp längs den grå kanten på kortsidorna. Sidfliken klipps ca 3 mm nedanför gråfärgen.

Håltagning

Dubbelt hålslag (888 standard):

Enkelt hålslag (8 cm mellan hålen): Lägg arket på plats med bildsidan upp. Säkerställ att mittmarkeringen på hålslaget träffar den mittersta markeringen på arket och gör fyra hål. Lägg arket på plats med bildsidan upp. Säkerställ att mittmarkeringen på

hålslaget träffar en av de yttersta markeringarna på arket och gör två hål. Gör samma procedur på andra sidan (yttersta arkmarkeringen).

• Klippning

Arkhöjden från undersidan av sidfliken och upp till toppen ska vara 15 cm. Klipp 8 mm över det grå området längst upp på sidan. Klipp helt intill insidan av klipplinjen i nederkant. Sidfliken klipps jäms med gråfärgen.

• Håltagning

Använd dubbelt hålslag (888 standard). Enkelt hålslag, med 8 cm avstånd från centrum till centrum på hålen, kan också användas.

Dubbelt hålslag

Placera de grå strecken överst på sidan mot hålslagets mittmarkering och gör tre hål.

Enkelt hålslag

Placera de grå strecken överst på sidan mot hålslagets mittmarkering (gör två hål). Använd den grå halvcirkeln överst på sidan för att positionera det tredje hålet (måste göras på "fri hand").

6.8.5 Egna sidor

Alla sidor med synlig bock kommer att skrivas ut. Markera/avmarkera önskade sidor och välj sedan *Skriv ut*.

6.8.6 Mina berättelser instruktionssida

När man trycker på *Mina berättelser instruktionssida* visas Mina berättelser instruktionssida > denna vy: [infoga berättelsens namn Berättelse om: Datum: Försök att gissa Skriv ut 123 .) m! vad du kānd din åsikt 3 du" i beskrivningen ovan avser . Kom ihåg att det är s berättelse. Uppmuntra att delta i valet av information och ord som ska ingå i berättelsen. Skriv varje med som skulle säga den.

Mina berättelser instruktionssida kan skrivas ut på vanligt ark, plastark eller på etikettark.

Om *Mina berättelser instruktionssida* skrivs ut på vanligt ark eller plastark kan den sättas in i PODD 12 tilsammans med *Mina berättelser*-sidorna eller användas separat på utsidan av PODD 12.

Om *Mina berättelser instruktionssida* skrivs ut på etikettark kan den sättas in på baksidan av sidan för *Mina berättelser* eller på baksidan för en av *Mina berättelser*-sidorna.

Tryck på Skriv ut för att starta utskrift.

Nu kommer Mina berättelser instruktionssida att skickas till skrivaren för utskrift.

- ► Utskrift på vanligt ark eller plastark: För klippning och håltagning, se kapitel 6.8.4.1 Klippning och håltagning.
- ► *Utskrift på etikettark:* Klipp längs gråfärgen och fäst den i PODD 12.

6.8.7 Instruktionsbaksida

Instruktionsbaksida

Tryck på *Instruktionsbaksida* för att komma till utskriftssidan för instruktionsbaksidan.

OBS! *Instruktionsbaksida* ska skrivas ut på A4 etikettark.

>

Tryck på Skriv ut-knappen för att starta utskrift.

Nu kommer Instruktionsbaksida att skickas till skrivaren för utskrift.

► Klippning: Klipp längs ytterkant av Instruktionsbaksida och fäst den på insidan av pärmens baksida.

7. Uppdatera PODD Utskriftsprogram

OBS: De ändringar som gjorts i PODD-boken överförs tyvärr inte automatiskt till den nya versionen. Egna anpassningar måste importeras i den nya versionen.

Sök efter uppdateringar ligger som en genväg på skrivbordet. Starta detta program och tryck på *Sök efter uppdateringar*.

Om man inte har senaste version av PODD Utskriftsprogram kommer valet för PODD att vara tillgängligt. Markera det och se i listan nedanför vilken version du kan uppgradera till. Vill du uppgradera till denna version trycker du på knappen *Hämta*.

När programinstallationen är nedladdad startar installationen, följ instruktionerna på skärmen.

8. Användning och förvaring

PODD 12 är tryckt på plastark med skyddsfilm på, men arken kommer att bli slitna vid frekvent användning. Detta gäller särskilt för de sidor som skrivs ut hemma.

Skador på PODD 12, utöver normalt slitage, kan uppstå vid användning i t.ex. sandlåda, vid pool och promenad, eller om pärmen blir liggande öppen i starkt solljus eller förvaras/används i minusgrader.

Tänk på att det kan uppstå skador på sidor vid tufft användande över tid, till exempel om man bläddrar och samtidigt har en hand på sidan, drar hårt i pappret etc.

Vi rekommenderar att PODD 12 skyddas genom att stänga pärmen när den inte används.

9. Kassering

Produkten innehåller elektronik som ska återvinnas efter produktens livslängd. Lämnas till miljöstation för elektronikavfall.

10. Licensavtal

PCS

PCS är ett varumärke tillhörande Tobii Dynavox LLC. Alla rättigheter förbehållna. Används med tillstånd.

11. Medföljande artiklar

460450 PODD 12 460454 PODD 12 med Rolltalk Design		
►Konfiguration Förskola	►Konfiguration Förskola	
PODD 12	PODD 12	
Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte	Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte	
Bruksanvisning	Bruksanvisning	
Bärrem	• Bärrem	
USB-minne med	USB-minne med	
- Licens för PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter - PODD Teoribok av Gayle Porter	Licens för Rolltalk Designer och PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter	
• Extra A4 etikettark, 10 st	PODD Teoribok av Gayle Porter	
• Extra blanka ark, 50 st	• Extra A4 etikettark, 10 st	
Hålslag, dubbelt	• Extra blanka ark, 50 st	
Instruktion pärmringar	Hålslag, dubbelt	
	Instruktion pärmringar	
460470 PODD 12 mini	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer	
460470 PODD 12 mini ►Konfiguration Förskola	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer ► Konfiguration Förskola	
460470 PODD 12 mini ► Konfiguration Förskola - PODD 12 mini	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer ▶ Konfiguration Förskola - PODD 12 mini	
460470 PODD 12 mini ► Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer ▶ Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte	
460470 PODD 12 mini - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer ▶ Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning	
460470 PODD 12 mini - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem	
460470 PODD 12 mini - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer ▶ Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med	
460470 PODD 12 mini - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med - Licens för PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter - PODD Teoribok av Gayle Porter	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer ► Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med - Licens för Rolltalk Designer och PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter	
460470 PODD 12 mini - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med - Licens för PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter - PODD Teoribok av Gayle Porter - Extra A4 etikettark, 10 st	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med - Licens för Rolltalk Designer och PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter - PODD Teoribok av Gayle Porter	
460470 PODD 12 mini - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med - Licens för PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter - PODD Teoribok av Gayle Porter - Extra A4 etikettark, 10 st - Extra blanka ark, 50 st	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med - Licens för Rolltalk Designer och PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter - PODD Teoribok av Gayle Porter - Extra A4 etikettark, 10 st	
460470 PODD 12 mini - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med - Licens för PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter - PODD Teoribok av Gayle Porter - Extra A4 etikettark, 10 st - Extra blanka ark, 50 st - Hålslag, enkelt	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med - Licens för Rolltalk Designer och PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter - PODD Teoribok av Gayle Porter - Extra A4 etikettark, 10 st - Extra blanka ark, 50 st	
460470 PODD 12 mini - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med - Licens för PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter - PODD Teoribok av Gayle Porter - Extra A4 etikettark, 10 st - Extra blanka ark, 50 st - Hålslag, enkelt - Instruktion pärmringar	460458 PODD 12 mini med Rolltalk Designer - Konfiguration Förskola - PODD 12 mini - Skolpaket med 8 sidor för manuellt utbyte - Bruksanvisning - Bärrem - USB-minne med - Licens för Rolltalk Designer och PODD Utskriftsprogram, för installation på 5 enheter - PODD Teoribok av Gayle Porter - Extra A4 etikettark, 10 st - Extra blanka ark, 50 st - Hålslag, enkelt	

12. Reservdelar

Art. nr.	Namn		
000461	Extra blanka ark till PODD, set om 50st		
000462	Öppningsbara bindringar till PODD, set om 4st		
000465	Pärm till PODD 12		
000466	Pärm till PODD 12 Mini		
000467	Extra A4 etikettark, set á 10		
000468	Bärrem till PODD		
000475	EU-Hålslag, enkelt		
000476	EU-Hålslag, dubbelt		
000479	Reservbok ASK PODD 12 mini		
000480	Reservbok ASK PODD 12		

13. Viktig information

Innan du använder produkten ska du läsa och förstå innehållet i denna handbok.

13.1 Säkerhetsdefinitioner

VARNING: Risk för skada eller dödsfall om anvisningarna inte följs.

FÖRSIKTIGHET: Risk för produktskada om anvisningarna inte följs.

OBS: Information som är nödvändig i en viss situation.

TIPS: Ytterligare information som kan förbättra användningen av produkten.

13.2 Säkerhetsinstruktioner före användning av PODD 12

VARNING: Läs följande varningsinstruktioner innan du använder produkten.

• Bärremmen får endast användas som axelrem. Den får inte användas runt halsen.

13.3 Allvarliga incidenter

Om en allvarlig incident som rör produkten inträffar måste den rapporteras till tillverkaren och behörig nationell myndighet. En incident betraktas som allvarlig om den direkt eller indirekt leder till, kunde ha lett till eller kan leda till en patient, användares eller annan persons dödsfall, tillfällig eller permanent allvarlig försämring av en patients, användares eller annan persons hälsotillstånd eller ett allvarligt hot mot folkhälsan.

13.4 Överensstämmelse med krav för medicintekniska produkter

PODD 12 marknadsförs som ett tekniskt hjälpmedel för personer med funktionsnedsättningar och uppfyller alla nödvändiga krav, förordningar och direktiv för medicintekniska produkter.

13.5 Produktansvar

Produkten har utvecklats och riskbedömts i enlighet med ISO 14971. Bruksanvisningen och de tekniska specifikationerna har utformats i enlighet med säkerhetsbedömningen i riskanalysen. Beakta alltid säkerheten vid användning av produkten. Abilia AB tar inte ansvar för konsekvenser efter felaktig användning eller installation av produkten. All form av åverkan eller manipulering av produkten gör garantin ogiltig och friskriver tillverkaren från ansvar. Produktens beräknade livslängd gäller när den används i enlighet med dess avsedda användnings- och underhållsinstruktioner.

Kontaktinformation

Sverige

Abilia AB, Råsundavägen 6, 169 67 Solna, Sverige Telefon: +46 (0)8- 594 694 00 | support@abilia.se | www.abilia.se

Norge

Abilia AS, Tevlingveien 23, 1081 Oslo, Norge Telefon: +47 23 28 94 00 | support@abilia.no | www.abilia.no

Storbritannien

Abilia UK Ltd, Unit 12 Buckingway Business Park, Swavesey, Cambridge, CB24 4AE, United Kingdom Telefon: +44 (0) 1954 281 210 | support@abilia.uk | www.abilia.uk

Internationell

www.abilia.com/intl/get-products/distributors

Abilia AB, Råsundavägen 6, Solna, Sweden Phone +46 (0)8-594 694 00 |info@abilia.se | www.abilia.se

CE

